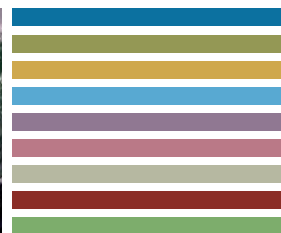

Tuarascáil Bhliantúil

2009

Shármhaitheas

Nuálaíocht

Cruithaitheacht

Coimisiún Forbartha an Iarthair
Teach Diolúin, Bealach an Doirín,
Contae Ros Comáin, Éire.

Guthán: +353 (0) 94 9861441

Facs: +353 (0) 94 9861443

Ríomhphost: info@wdc.ie

Suíomhanna Gréasáin: www.wdc.ie www.LookWest.ie

CLÁR ÁBHAR

Réamhrá an Chathaoirligh	2
Tuarascáil an Phríomhfheidhmeannaigh	4
■ Réamhrá	7
■ Cuid 1: Forbairt Chothromaithe Réigiúnach	11
■ Section 2: Promoting the Region	21
■ Cuid 3: Forbairt Tuaithe	25
■ Cuid 4: Ciste Infheistíochta WDC	31
■ Cuid 5: Seirbhísí Corparáideacha	33
■ Aguisíní	37
■ Ráiteas Airgeadais	43
■ Giorrúcháin	66

RÉAMHRÁ AN CHATHAOIRLIGH

Ba é sprioc leanúnach Choimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) freagairt ar athruithe domhanda agus láidreachtaí réigiúnacha a chothú d'fhonn todhchaí geilleagrach Réigiún an Iarthair a chur chun cinn le linn na bliana 2009.

Réigiún tuaithe den chuid is mó é Réigiún an Iarthair. Tá cónaí ar bhunús na ndaoine taobh amuigh de na bailte móra agus de na cathracha. Díriú cuid mhór den mhachnamh ar phleanáil forbartha geilleagraí le gairid ar fhorbairt chathrach agus ar mhéadú uirbithe. Ar an drochuair, ba bheag breithniú a rinneadh ar fhás na réigiún tuaithe, mar réigiún tuaithe. Tá sainordú Choimisiún Forbartha an Iarthair dírithe ar réitigh cheannródaíochta forbartha le borradh a chur faoi ghníomhaíochtaí geilleagracha sa réigiún tuaithe den chuid is mó in Iarthar agus in Iarthuaisceart na hÉireann. Agus an sainordú seo san áireamh, déanaim trácht ar chuid de na dúshláin a bhí os coinne Réigiún an Iarthair agus WDC agus a gcuid oibre i gcaitheamh 2009.

Bhí an dífhostaíocht i measc na ndúshlán mór a bhí le sonrú sa réigiún in 2009. Cailleadh poist ar fud an réigiúin agus i mórán earnálacha, ach b'ábhar mór imní an laghdú a tháinig ar fhostaíocht tógála go háirithe. Bhí na daoine gan phost le fáil i gceantair éagsúla gheografacha, agus bhí aoiseanna difriúla agus leibhéil éagsúla scile acu – dúshlán mór ba ea é oideachas agus oiliúint a sholáthar i gceantar ina bhfuil acmhainní laghdaithe. Thug WDC aghaidh ar ábhair áirithe na saincheisteanna seo i Réigiún an Iarthair in 2009 agus é d'aidhm acu go gcuirtear na daoine sin a chailleann a bpost ar ais i bhfostaíocht, i gcúrsa oiliúna nó i gcúrsa

oideachais eile. I measc ghníomhaíochtaí WDC, d'oibrigh siad ar son deiseanna fostaíochta a chur chun cinn i réimsí nua, amhail an earnáil fuinnimh in-athnuaite, tionscail chruthaitheacha agus luathmhaoiniú caipitil fiontair.

Tháinig an réigiún chun cinn go mór le deich mbliana anuas. Má táthar le dul san iomaíocht i dtimpeallacht dhomhanda, áfach, teastaíonn tuilleadh oibre i soláthar bonneagair fhisiciúil le ligean don réigiún tairbhe a bhaint as a chuid earnálacha geilleagracha. Ní mór rochtain a fheabhsú taobh istigh den réigiún, chuig an réigiún agus amach uaidh trí bhóithre, trí iarnróid agus trí iompar aeir. Is rithábachtach dea-rochtain dhíreach idirnáisiúnta aeir i réigiún imeallach ar oileán in Iarthuaisceart na hEorpa. Bhí an cúlú eacnamaíochta i ngeilleagair dhomhanda ina ábhar le brú mór ar thionscail aerlíne. Beidh tacaíocht an Stáit le haghaidh rochtain dhíreach idirnáisiúnta aeir fíorthábhachtach do thodhchaí gheilleagrach Réigiún an Iarthair le tionscail ghnó agus turasóireachta a choinneáil agus a fhás i dtimpeallacht atá i mbun athrú go gasta. Baineann níos mó tábhachta le forbairt ár mbonneagair fuinnimh agus ní foláir don réigiún níos mó leasa a bhaint as na hacmhainní fuinnimh in-athnuaite atá le fáil ann. Tá an fháil ar leathanbhanda iomaíoch ardchaighdeán sa réigiún níos coitianta, ach tá gá le feabhsúcháin i gcorrcheantar tuaithe.

Tá an oiread sin forbartha tagtha ar Réigiún an Iarthair gur thairg sé dea-ionchais poist san uile earnáil le linn na mblianta ina raibh fás geilleagrach in Éirinn. Bhí cáilíocht beatha den chéad scoth le fáil i dtimpeallacht ghalánta ina raibh na taitneamhachtaí nua-aimseartha uile ar fáil ní ba shaoire ná áit ar bith eile. Caithfimid a chinntiú nach gcaillfimid a bhfuil bainte amach againn. Cuireadh bun faoinár dtionscnamh AmharcSiar (LookWest), LookWest.ie, in 2005 d'fhonn muinín réigiúnach a neartú agus d'fhonn na láidreachtaí agus na gnéithe dearfacha a bhaineann le cónaí, le hoibriú agus le gnó a dhéanamh i Réigiún an Iarthair a chur in iúl. Tháinig an tionscnamh chun cinn mar uirlis luachmhar le teagmháil a dhéanamh le daoine i mbaile is i gcéin, le Réigiún an Iarthair a chur chun cinn agus le daoine a spreagadh chun bogadh, infheistiú agus cónaí anseo.

Ba mhór agam mo bhuíochas a ghlacadh leis na daoine uile a d'oibrigh agus a thacaigh le WDC i rith 2009, go háirithe an tUasal Éamon Ó Cuív, T.D., an tAire Gnóthaí Pobail, Tuaithe agus Gaeltachta, baill de WDC agus na daoine uile a ghlac páirt sna painéil chomhairleacha, sna ceardlanna agus sna seimineáir éagsúla a

thug deis do WDC tabhairt faoina sainchúram i gcomhpháirtíocht leis na hearnálacha poiblí, príobháideacha agus pobail.

Táim gomór faoi chomaoinnaí foirne uile, go háirithe Lisa McAllister, an Príomhfheidhmeannach, a tháinig ar ais againn i ndiaidh saoire, agus Gillian Buckley a ghníomhaigh agus í as láthair, as a dtiomantas agus as na héachtaí a bhain siad amach i gcaitheamh na bliana.

Michael Farrell
An Cathaoirleach

TUARASCÁIL AN PHRÍOMHFHEIDHMEANNAIGH

Sa bhliain 2009, tháinig obair Choimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) chun cinn óna sainordú straitéisí forbartha a chur chun cinn do Réigiún an Iarthair, áit a bhfuil cónaí ar thromlach na ndaoine faoin tuath.

Siocair gur beag straitéisí réigiúnacha forbartha a phléann rud ar bith seachas méadú uirbithe agus forbairt chathrach, is luachmhar WDC maidir le machnamh náisiúnta ar fhorbairt na réigiún tuaithe.

Ba í 2009 an bhliain dheireanach de Phlean Straitéiseach 2007-2009 de chuid WDC. Sonraítear na héachtaí sa tuarascáil bhliantúil i gcomhréir leis an bPlean sin.

Buaicphointí 2009

Thug athmhachnamh ar thosaíochtaí náisiúnta faoi choinne caiteachais i rith 2009, athbhreithniú ar an Straitéis Spáis Náisiúnta, na Treoirlínte um Pleanáil Réigiúnach agus tionscnaimh eile um beartas náisiúnta deis do WDC a chinntiú go ndearnadh machnamh ar na saincheisteanna forbartha ar leith a bhain le réigiún tuaithe an Iarthair.

Phléigh WDC an fhostaíocht agus an dífhostaíocht i Réigiún an Iarthair; shainaithin siad na dúshláin atá os coinne an réigiúin tuaithe seo agus conas a rachfaí i ngleic leo. Chomh maith leis sin, foilsíodh obair mhór inar sainaithníodh obaircheantair na mbailte móra sna seacht gcontae i Réigiún an Iarthair d'fhonn tacú le straitéisí pleanála le haghaidh na gcontaetha seo.

Ba thosaíocht an bonneagar geilleagrach – bóithre, iarnróid, iompar aeir, teileachumarsáid agus fuinneamh – maidir le cuid mhór dár n-obair bheartais, mar is gnách. Cé go raibh tionchar dearfach ag feabhsúcháin mhóra le blianta anuas ar an réigiún, mairimid i dtréimhse ina bhfuil laghdú mór ar líon na n-acmhainní atá ar fáil againn. Leagann sé seo béim ar shainordú WDC an cás le haghaidh infheistíocht bhonneagair i réigiún tuaithe faoi choinne a thodhchaí gheilleagraigh, a fháis agus an mhéid a chuireann sé leis an ngeilleagar náisiúnta a chur in iúl.

A bhuíochas lena gciste caipitil fiontair, d'infheistigh WDC €3.7 milliún i 14 fhiontar in 2009 – cuirfidh sé seo fostaíocht ardoilte ar fáil do níos mó ná 550 duine i Réigiún an Iarthair, céimithe agus iarchéimithe go háirithe. Go nuige seo, d'infheistigh WDC €36.6 iomlán i 87 tionscadal i Réigiún an Iarthair.

Tionscail a bhraitheann ar chruthaitheacht an duine iad tionscail chruthaitheacha. Trína gcuid taighde, shainaithin WDC go bhfuil líon mór tionscail chruthaitheacha i Réigiún an Iarthair. Leagtar béim inár dtuarascáil, *An Iarthar Cruthaitheach: Earnáil na Cruthaitheachta i Réigiún an Iarthair* ('Creative West: The Creative Sector in the Western Region'), a seoladh in

2009, ar mhéid na hearnála seo, na deiseanna atá ann le haghaidh fhás na fostaíochta agus na dúshláin atá os ár gcoinne. Ghlac WDC páirt i roinnt gníomhaíochtaí le tacaíocht a thabhairt do thionscail chruthaitheacha, lenar áiríodh comhdháil agus clár um chur chun cinn a tugadh isteach mar chuid de stad Aigeánrás Volvo i nGaillimh a raibh an-rath faoi.

Sa bhliain 2009, tugadh maoiniú an Aontais Eorpaigh do WDC faoin gClár Forimill Thuaidh le fás a spreagadh san earnáil bhithmhaise in-athnuaite (teas adhmaid). Is é aidhm an tionscadail an earnáil seo a thráchtáil d'fhonn poist a chruthú, acmhainn áitiúil in-athnuaite a shaothrú san lathar agus astuithe carbóin a laghdú.

Tá diaspóra mór ag Réigiún an Iarthair de thoradh na mblianta eisirce. A bhuíochas leis an tionscnamh AmharcSiar LookWest.ie in 2009, rinneamar teagmháil lenár ndiaspóra leis na tairbhí a bhaineann le hIarthar na hÉireann a chur chun cinn mar láthair den scoth le haghaidh bunáit dhomhanda san Eoraip.

Is rithábhachtach an fháil ar lucht oibre a bhfuil oideachas orthu chun gnó a mhealladh agus a choinneáil sa réigiún. Agus sinn buartha faoi dhaoine a bhí ag smaoineamh faoi dhul ar eisirce, sheolamar feachtas na meán sóisialta trí LookWest.ie le daoine a raibh suim acu a chur ar an eolas faoi dheiseanna agus faoi ghníomhaíochtaí i Réigiún an Iarthair, chomh maith le heolas faoi obair WDC.

Ba mhaith liom mo bhuíochas a chur in iúl don Chathaoirleach, Michael Farrell, agus do bhaill an Choimisiúin as a dtiomantas, don fhoireann as a gcuid obair chrua agus dílseachta d'fhorbairt san Iarthar, agus don Uasal Éamon Ó Cuív, T.D., an tAire Gnóthaí Pobail, Tuaithe agus Gaeltachta agus dá chuid oifigeach as a dtacaíocht leanúnach ar son obair WDC.

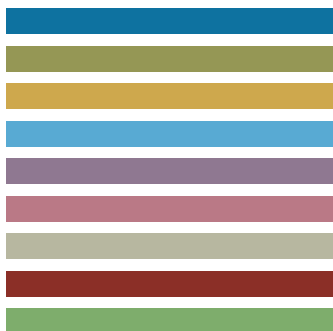
D'oibrigh WDC i gcomhpháirtíocht le comhlachtaí eile na hearnála poiblí, príobháidí agus pobail d'fhonn forbairt gheilleagrach agus shóisialta Réigiún an Iarthair a chur chun cinn. Táim fíorbhuíoch de na heagraíochtaí agus de na daoine uile a chomhoibrigh linn leis na blianta siar agus go hairithe i rith 2009, agus ba mhan liom aitheantas cuí a thabhairt dóibh.

Lisa McAllister
An Príomhfheidhmeannach

RÉAMHRÁ

RÉAMHRÁ

Bail an WDC agus Príomhfheidmeannach

Ár bhFís

Réigiún an Iarthair atá muiníneach agus uaillmhianach ina bhfuil luach saothair ar fáil do shármhaitheas, nuálaíocht agus cruthaitheacht, agus ina bhfuil luach agus cosaint tugtha don cháilíocht shaibhir beatha, don chomhshaol glan agus don oidhreacht ar leith atá sa réigiún.

Ár Misean

A bheith ar an ngníomhaireacht aitheantais do Réigiún an Iarthair ag cuidiú le láidreachtaí an réigiúin a neartú, tabhairt faoi laigí agus clú sármhaitheasa a chruthú.

Feidhmeanna WDC

Is é príomhfheidhm WDC forbairt gheilleagrach agus shóisialta Réigiún an Iarthair a chur chun cinn. Dírítear go háirithe ar earnálacha táirgeachta, ar bhonneagar agus ar phobail thuaithe an réigiúin. Oibríonn WDC le cinntiú go dtugtar suntas i gcónaí do leasanna Réigiún an Iarthair ag na leibhéil is airde den Rialtas.

Tá WDC freagrach as bainistiú agus as riarachán Chiste Infheistíochta WDC. Tugann an ciste tiomanta seo aghaidh ar an mbearna mhaoinithe atá le sárú ag fiontair bheaga agus mheánmhéide (SMEanna) agus fiontair shóisialta sa réigiún trí chaipiteal riosca, cothromas agus iasachtaí a sholáthar ar bhonn tráchtála.

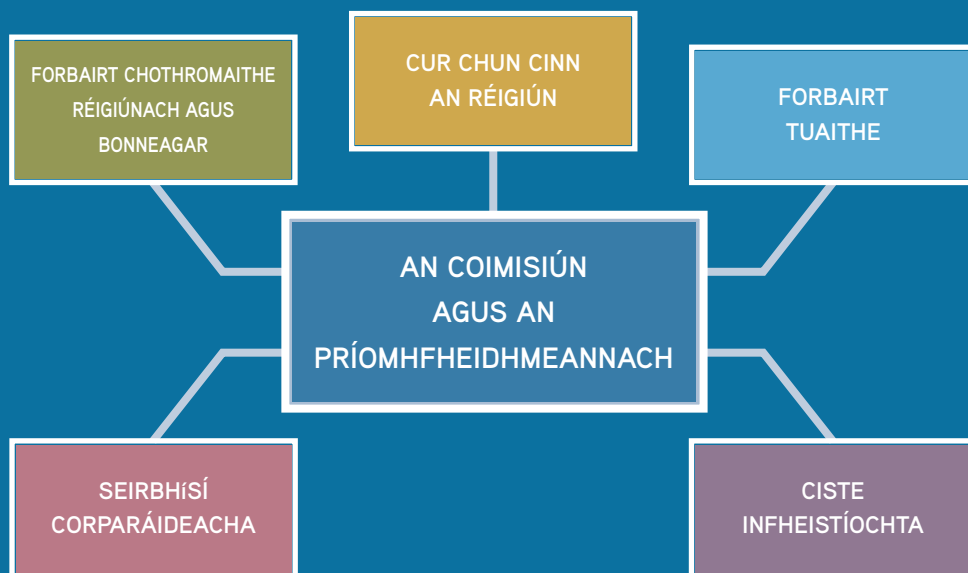
Struchtúr WDC

Tá 12 bhall ar WDC a cheap an tAire Gnóthaí Pobail, Tuaithe agus Gaeltachta, an tUasal Éamon Ó Cuív, T.D., (féach Aguisín 1 don bhallraíocht reatha).

Tugann croíchoiste feidhmiúcháin ar a bhfuil 15 bhall foirne tacaíocht don Choimisiún. Tá saineolas acu seo sna réimsí a leanas: anailís bheartais; forbairt tuaithe agus réigiúnach; infheistíocht; agus riarachán. Tá na hoifigí lonnaithe i dTeach Dhiolúin, Bealach an Doirín, Contae Ros Comáin.

Sa mhullach air sin, faighimid tacaíocht ó phainéil chomhairleacha agus ionadaithe ó na hearnálacha poiblí, príobháideacha agus deonacha le cuidiú linn lenár gcuid tionscadail éagsúla. (*Féic Aguisíní 2 agus 3*).

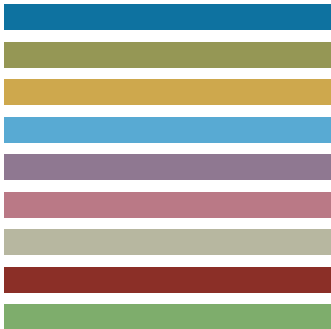
Organisational Structure

Aidhmeanna Straitéiseacha WDC 2007-2009

- Cur le forbairt chothromaithe réigiúnach trí chinntiú go mbaineann Réigiún an Iarthair lánchumas amach le haghaidh forbairt gheilleagrach agus shóisialta.
- Na buntáistí a bhaineann le cónaí, oibriú agus gnó a dhéanamh i Réigiún an Iarthair a chur chun cinn.
- Tacaíocht a thabhairt d'fhorbairt gheilleagrach agus shóisialta inbhuanaithe an gheilleagair thuaithe.
- Caipiteal riosca a sholáthar do SMEanna agus d'fhiontair shóisialta.
- WDC a fheidhmiú mar eagraíocht inniúil éifeachtach.

CUID I

FORBAIRT CHOTHROMAITHE RÉIGIÚNACH

FORBAIRT CHOITHROMAITHE RÉIGIÚNACH

Cur le forbairt choithromaithe réigiúnach trí chinntiú go mbaineann Réigiún an Iarthair lánchumas amach le haghaidh forbairt gheilleagrach agus shóisialta.

Cuspóir náisiúnta is ea forbairt choithromaithe réigiúnach agus is cuid mhór de ghníomhaíocht WDC béim a leagan ar a thábhachtaí atá sí, ar a raon agus ar na himpleachtaí le haghaidh beartais earnála agus leathana.

Athbhreithniú ar an Straitéis Spáis Náisiúnta

Leagadh amach sa Straitéis Spáis Náisiúnta (NSS) an chreatlach le forbairt choithromaithe réigiúnach a bhaint amach ar fud na tíre. Cuireadh tús le próiseas le 'hathbhreithniú' a dhéanamh ar an NSS in 2009 d'fhonn a éifeachtacht a fheabhsú. Iarradh ar WDC moltaí a dhéanamh faoin 'Athbhreithniú', agus aird ar leith ar ról na gceantar tuaithe. Leagadh béim ar na nithe seo a leanas i moltaí WDC:

- Athruithe móra daonra, fostaíochta agus bonneagair ón mbliain 2002 i leith.
- Brúnna agus treochtaí atá ag teacht chun cinn i gceantair thuaithe, lena n-áirítear cailleadh poist tógála, tábhacht leanúnach na fostaíochta déantúsaíochta agus nádúr scaipthe na bpost faoin tuath.

- Ról na gceantar tuaithe agus na bealaí ar féidir a gcumas a chothú, go háirithe trí thacú le hearnáil bheag dhúchasach ghnó an gheilleagair thuaithe agus trí fhás na n-earnálacha cruthaitheachta agus glasa a éascú.

Ina theannta sin, leagadh amach i moltaí WDC tionscnaimh bheartais a díriodh ar chumasú ceantair thuaithe a n-ábaltacht a bhaint amach. Orthu seo bhí an gá le straitéisí infheistíochta le láidreachtaí iomaíocha na gceantar tuaithe a fheabhsú, an gá le straitéisí réigiúnacha nuálaíochta agus beartas dírithe ar choinneáil caipitil dhaoine na réigiún tuaithe. Áiríodh beartais ar leith sna réimsí seo a leanas leis: cruthú post; iompar inbhuanaithe; forbairt bhaile; rochtain ar oideachas agus ar oiliúint; forbairt fuinnimh in-athnuaite; agus forbairt an gheilleagair thuaithe.

Athbhreithniú ar na Treoirínte um Pleanáil Réigiúnach

Ceanglaítear ar gach ceann de na hÚdaráis Réigiúnacha athbhreithniú a dhéanamh ar a gcuid Treoirínte um Pleanáil Réigiúnach (RPGanna) don tréimhse idir 2010 agus 2022. Leagtar amach sna RPGanna an chreatlach straitéiseach le haghaidh pleanála agus fhorbairt inbhuanaithe na n-ocht limistéar Údaráis Réigiúnaigh in Éirinn, agus é ina sprioc creatlach an NSS a chur i bhfeidhm go réigiúnach. Mar chuid den phróiseas sainchomhairliúcháin, rinne WDC aighneachtaí chuig réigiúin na Teorann, an Iarthair agus an Mheán-Iarthair i mí Aibreáin 2009. Tá siad seo le fáil ar www.wdc.ie.

Dhírigh aighneachtaí WDC ar na saincheistanna móra fiontair agus fostaíochta atá os coinne na réigiún i gceist, ar na tosaíochtaí le haghaidh rochtain bóthair, iarnróid agus aeir do gach réigiún, agus ar bhonneagar

fuinnimh agus cumarsáide. Leagadh béim ar leith ar ról fíorthábhachtach bailte beaga agus na gceantar tuaithe i ndáil leis an méid a chuireann siad le forbairt gheilleagrach iomlán na réigiún. Áitíodh nach mbeadh ceantair thuaithe ábalta cur leis an téarnamh geilleagrach a dhóthain dá leagfaí barraíocht béime sna RPGanna ar lárionaid mhóra uirbeacha mar na foinsí fiontair agus cruthaithe post.

Chuir gach Údarás Réigiúnach Tuarascáil Stiúrtóra i dtoll a chéile faoin bpróiseas sainchomhairliúcháin agus leagadh béim iontu uile ar a úsáidí agus ar a chuimsithe a bhí aighneachtaí WDC. Anuas air sin, moladh gur cheart na pointí a rinne WDC a ionchorprú sna RPGanna athbhreithnithe. Déanfaidh WDC aighneachtaí ar na dréacht-RPGanna athbhreithnithe in 2010.

Aighneacht chuig Comhchoiste an Oireachtais faoi Thuarascáil an Ghrúpa Speisialta um Uimhreacha na Seirbhíse Poiblí agus Cláir Caiteachais

Rinne WDC anailís ar thionchar na moltaí a bhí i dTuarascáil an Ghrúpa Speisialta um Uimhreacha na Seirbhíse Poiblí agus Cláir Caiteachais. Díriodh ar impleachtaí na moltaí le haghaidh forbairt tuaithe agus réigiúnach go

ginearálta, agus ar Réigiún an Iarthair go háirithe.

Cuireadh aighneacht WDC chuig Comhchoiste an Oireachtais um Airgeadas agus an tSeirbhís Phoiblí.

Margaí Saothair agus Fostaíocht

Leagadh béim ar na patrúin dhifriúla i ngníomhaíochtaí na margaí saothair, ar struchtúir agus ar shaintréithe na fostaíochta agus na dífhostaíochta i gceantair difriúla agus ar an ngá le freagairt dírithe sa chor chun donais

eacnamaíoch ar na mallaibh. Chuir WDC dhá thuarascáil thábhachtacha le chéile in 2009 faoin margadh saothair ar leith agus faoi shaintréithe fostaíochta Réigiún an Iarthair.

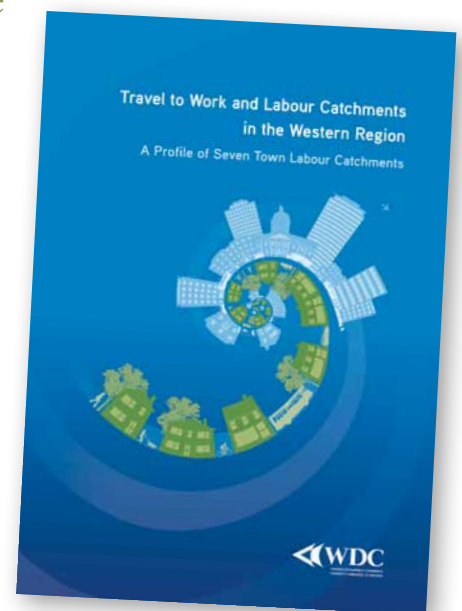
Margaí Saothair agus Taisteal chuig an Ionad Oibre

D'fhoilsigh WDC *Taisteal chuig an Ionad Oibre agus Obaircheantair i Réigiún an Iarthair: Próifíl de Sheacht nObaircheantar Baile* ('Travel to Work and Labour Catchments in the Western Region: A Profile of Seven Town Labour Catchments') i mí Iúil 2009. Baintear leas sa tuarascáil seo as anailís ar shonraí daonáirimh nár cuireadh amach roimhe seo agus déantar scrúdú ann ar na patrúin taistil chuig an ionad oibre sna príomhbhaile sna seacht gcontae sa réigiún: Gaillimh, Inis, Sligeach, Leitir Ceanainn, Caisleán an Bharraigh, Ros Comáin agus Cora Droma Rúisc. Rianaíonn an tuarascáil patrúin taistil agus obaircheantair na seacht mbaile seo den chéad uair agus faightear próifíl mhionsonraithe den mhargadh saothair i ngach baile inti, leis. Tá faisnéis nua sa tuarascáil seo a leagann béim ar chuid de na hábhair áirithe i ndáil le fostaíocht i Réigiún an Iarthair, lena n-áirítear:

- Sainaithint obaircheantar, a chuireann in iúl go bhfuil rochtain ag bailte ar líon lucht saothair i bhfad níos mó ná mar a léirítear sa daonáireamh mar dhaonra baile a bhíonn i mbun oibre (suas le ceithre huair níos mó). Soláthraíonn sé seo tomhas níos cuimsithí de sholáthar lucht oibre; is forthábhachtach é seo maidir le béim a

leagan ar an mbunachar acmhainní daonna atá ar fáil d'fhiontair agus d'infheisteoirí féideartha.

- Taispeáint a thábhachtaí atá fostaíocht faoin tuath (taobh amuigh de lárionaid chónaithe ina bhfuil cónaí ar níos mó ná míle duine). Mar shampla, i gcorr-obaircheantar, tá níos mó daoine fostaithe i gceantair thuaithe ná mar atá sa bhaile i lár an obaircheantar. Ní obair thalmhaíochta atá i gceist le cuid mhór den fhostaíocht seo. Baineadh leas as na torthaí seo san 'Athbheithniú' ar an NSS, agus leagann siad béim ar thábhacht agus ar chastacht an gheilleagair tuaithe.
- Sainaithint na n-earnálacha fostaíochta is tábhachtaí, mar atá: an tráchtáil; an earnáil poiblí; agus an déantúsaíocht. I gcomparáid leis an meán náisiúnta, tá níos mó fostaíochta san earnáil poiblí sa réigiún.

- Taispeáint fhairsinge agus raon na bpatrún chuig an ionad oibre; faisnéis thábhachtach do phleanálaithe iompair, do sholáthróirí seirbhíse agus d'údaráis áitiúla agus réigiúnacha.

Bonnline luachmhar é an taighde seo faoi choinne tuilleadh taighde ar obaircheantair agus ar bhailte i Réigiún an Iarthair. Beidh measúnú níos nua i nDaonáireamh 2011 ar na margaí saothair seo agus beidh scrúdú ar threochtaí ón mbliain 2006 i leith indéanta dá bharr.

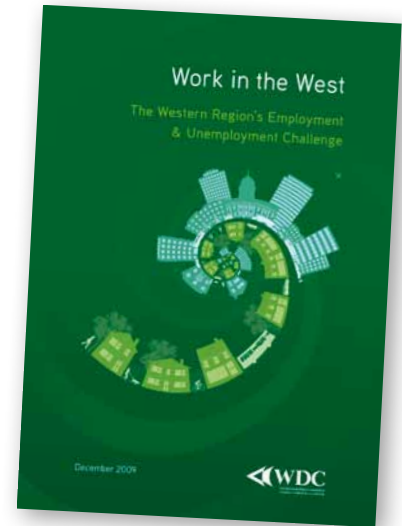
Fostaíocht agus Dífhostaíocht

Is í gníomhaíocht gheilleagrach atá i mbun laghdú, mar aon le dífhostaíocht atá i mbun méadú, an dúshlán geilleagrach agus sóisialta is mó atá os coinne Réigiún an Iarthair le tamall fada anuas. Cruthaíonn struchtúr fostaíochta agus fiontair an Réigiúin dúshlán ar leith sa chúlú reatha eacnamaíochta. Braitheann an Réigiún níos mó ar earnálacha níos traidisiúnta fostaíochta agus bíonn níos lú daoine i mbun oibre sna hearnálacha atá i mbun fáis, fearacht dianseirbhísí eolais agus déantúsaíochta ardeicneolaíochta. Is treise an patrún seo i mbailte níos lú agus i gceantair thuaithe.

Agus an méid seo san áireamh, d'fhoilsigh WDC *Obair san Iarthar: An Dúshlán Fostaíochta agus Dífhostaíochta i Réigiún an Iarthair* ('Work in the West: The Western Region's Employment & Unemployment Challenge') i mí na Nollag 2009 (www.wdc.ie). Déantar anailís ann ar an staid reatha fostaíochta agus dífhostaíochta i Réigiún an Iarthair agus sainaithnítear na trí dhúshlán fostaíochta a mheasann WDC atá ar na cinn is tábhachtaí maidir le todhchaí an réigiúin, mar atá:

- Dul in oiriúint don laghdú ar an bhfostaíocht tógála
- An fhéidearthacht go dtosóidh imirce daoine oilte arís
- Cur ar fáil oideachais agus oiliúna sa réigiún

Déantar scrúdú sa tuarascáil ar na hionchais le fás amach anseo i Réigiún an Iarthair. Beidh call le gníomh combheartaithe má tá an réigiún, go háirithe an chuid thuaidh ina sonraítear sochaí thuaithe den chuid is mó, le dul i dtreo 'geilleagar cliste'. Gan a leithéid a dhéanamh, d'fhéadfadh na gnóthachain forbartha réigiúnaí a rinneadh le deich mbliana anuas bheith in aisce agus thiofadh leis an mbearna idir oirthear agus iarthar na tíre

leathnú. Ní mór a thuiscint go gcuirfidh geilleagar réigiúnach bríomhar faoi bhláth le téarnamh náisiúnta.

Sainaithnítear ocht n-earnáil ar leith in *Obair san Iarthar* a d'fhéadfadh bheith ina n-ábhar fáis amach anseo don réigiún. Is iad na hearnálacha atá i gceist: gléasanna leighis; seirbhísí bogearraí, airgeadais agus idirnáisiúnta; earnáil na cruthaitheachta; geilleagar glas; an earnáil chúraim; bia; turasóireacht; agus an tionscal muirí. Creideann WDC gur cheart forbairt a dhéanamh ar na hearnálacha seo le poist a chruthú i ngeilleagar iomaíoch inbhuanaithe i Réigiún an Iarthair.

Nochtar tuairimí cuiditheacha in *Obair san Iarthar* le haghaidh déantóirí beartas náisiúnta agus réigiúnach a bhíonn bainteach le forbairt agus cur i bhfeidhm beartais margadh saothair, fiontair, oideachais agus oiliúna. Tig le sainaithint trí phríomhdhúshlán don réigiún bheith ina láimh chúnta le comhdhearcadh a neartú i measc páirtithe leasmhara réigiúnacha ar thosaíochtaí a éascóidh comhordú gníomhartha go réigiúnach. Beidh WDC i mbun oibre i rith 2010 leis na moltaí in *Obair san Iarthar* a chur chun cinn.

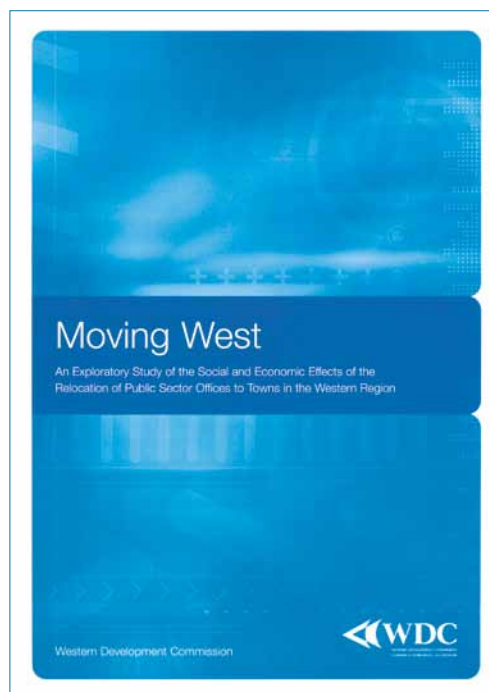
Staidéar Athshuímh WDC

Foilsíodh *Ag Bogadh Siar: Staidéar Taiscéalaíoch ar na Tionchair Shóisialta agus Gheilleagracha ar Athshuíomh Oifigí na hEarnála Poiblí go Bailte i Réigiún an Iarthair* ('Moving West: An Exploratory Study of the Social and Economic Effects of the Relocation of Public Sector Offices to Towns in the Western Region') in 2009. Féadfaidh mórthairbhí forbartha áitiúla bheith fite fuaite le hathshuíomh fostaíochta na seirbhíse cathartha agus poiblí go láithreacha réigiúnacha. Go ginearálta, is é is díláru ann cineál infheistíocht isteach san earnáil seirbhísí agus bíonn nádúr cobhsaí na bpost i gceist ina bhunús le slándáil níos fadtéarmaí ná mar a shonraítear i mórán infheistíochtaí díreacha iasachta. D'fhéadfadh tionchar láidir dearfach bheith ag athshuíomh post poiblí ar láithreacha tuaithe san Iarthar, go háirithe i mbailte beaga margaidh.

Choimisiúnaigh WDC *Ag Bogadh Siar* agus chuir BiGGAR Economics le chéile é. Déantar scrúdú ann ar na cúinsí a bhí taobh thiar de chinneadh daoine athshuí agus an tionchar a bhí ag an athshuíomh ar a n-iompraíocht agus ar a nós maireachtála. Ina theannta sin, déantar scrúdú ar an tionchar geilleagrach agus sóisialta a bhíonn ag cruthú líon mór post seirbhíse ardchaighdeán sna bailte atá faoi thrácht.

Léirítear go soiléir in *Ag Bogadh Siar* an tionchar mór sóisialta agus geilleagrach a bhí

ag athshuíomh na bpost go nuige seo, ó thaobh na fostaíochta dírí, indíirí agus ionductaithe de agus ó thaobh oll-bhreislúacha (GVA) de. Tá na tionchair chainníochtúla seo comhlánaithe ag anailís ar an bhfáth ar chinn daoine athshuí, a dtaithe ar athshuíomh agus an tionchar mór ar na bailte ar athshuí siad chucu agus a thábhachtaí atá cáilíocht beatha ina gcinneadh. Tá an tuarascáil ar fáil ar líne ar www.wdc.ie

Talmhaíocht agus Beartas Forbartha Tuaithe

Réigiún tuaithe é Réigiún an Iarthair agus tá cónaí ar níos mó daoine taobh amuigh de bhailte agus de chathracha ann ná in áit ar bith eile in Éirinn. Mar sin de, díríonn WDC ar shaincheistanna tuaithe go háirithe agus sainaitheann siad éagsúlacht na ngníomhaíochtaí sa gheilleagar tuaithe. Dar le WDC, is cuid thábhachtach iad beartais talmhaíochta agus forbartha den tsraith beartas a theastaíonn le forbairt réigiúnach níos cothromaithe a bhaint amach go ginearálta agus le fás geilleagrach agus forbairt shóisialta a chur chun cinn i réigiúin tuaithe atá chun deiridh, fearacht na seacht gcontae san Iarthar.

Talmhaíocht agus an Comhbheartas Talmhaíochta i ndiaidh 2013

Is í an fheirmeoireacht an úsáid talún is mó i Réigiún an Iarthair. Cé go bhfuil laghdú tagtha ar thábhacht na hearnála, cruthaíonn sí poist ríthábhachtacha tuaithe agus tá tionchar mór aici ar an ngeilleagar áitiúil agus réigiúnach. Dá bhrí sin, d'fhéadfadh tionchar mór bheith ag forbairtí ar bheartais talmhaíochta ar chúrsaí talmhaíochta sa réigiún agus ar an ngeilleagar réigiúnach dá bharr.

Cuireadh aighneacht faoi bhráid na

Roinne Talmhaíochta mar fhreagairt ar shainchomhairliúchán faoi 'Ríocht an Chomhbheartais Talmhaíochta i ndiaidh 2013'. San aighneacht faoi leith seo cuirimid cur síos gearr ar fáil ar shaintréithe talmhaíochta Réigiún an Iarthair agus leagaimid béim ar a ndearna WDC i leith na n-athruithe ar cheantair thuaithe agus ar ról na talmhaíochta sna ceantair seo – ról atá ag athrú i rith an ama. Déantar cur síos san aighneacht ar nádúr ar leith na feirmeoireachta i Réigiún an Iarthair lena ngabhann struchtúr lag feirme, ioncam íseal feirme, brath ar fheirmeoireacht pháirtaimseartha agus an dúrud táirgthe eallaigh agus caorach.

Ina theannta sin, tugann an aighneacht aghaidh ar phointí ar leith faoi ríocht an Chomhbheartais

Talmhaíochta (CAP) i ndiaidh 2013 agus baintear leas as taithí WDC as oibriú i réigiún tuaithe. Leagtar béim ar an ráiteas gur ceart forbairtí sa CAP plé níos mó le feirmeoireacht imeallach inár réigiún. Leagtar béim ar a thábhachtaí atá sé tacú le feirmeoirí le haghaidh soláthar earraí poiblí ar nós cothabháil tírdhreacha agus comhshaoil atá ina mbunús le réimse fairsing tairbhí poiblí.

Níl ach tús á chur le múnú an CAP i ndiaidh 2013, agus tá WDC den bharúil gur tábhachtach tuairimí Réigiún an Iarthair a nochtadh maidir le forbairt beartas talmhaíochta amach anseo agus maidir le ríocht an CAP. Leanfar ar aghaidh leis an obair sa réimse seo in 2010.

Tá an aighneacht ar fáil ar líne ar www.wdc.ie.

Athbhreithniú ar an gClár um Fhorbairt Tuaithe (RDP)

Cuireadh €120 milliún sa bhreis ar fáil in 2009 le haghaidh Clár na hÉireann um Fhorbairt Tuaithe (RDP) mar thoradh ar an athbhreithniú ar an CAP. Iarradh ar WDC aighneacht a dhéanamh faoi conas ba cheart athbhreithniú a dhéanamh ar an RDP leis na hacmhainní breise a ionchorprú. Toisc gur scríobhadh an RDP den chéad uair in 2006, leag WDC béim ar na

hathruithe ar fhostaíocht tuaithe ó shin i leith, go háirithe cailleadh deiseanna fostaíochta san earnáil tógála d'fheirmeoirí páirtaimseartha. Dhírigh tuairimí WDC ar chumas fuinnimh in-athnuaite, agus go háirithe, conas a d'fhéadfaí na hacmhainní breise a úsáid leis an earnáil fuinnimh adhmaid a spreagadh.

Bonneagar

Is fíorthábhachtach bonneagar den scoth le haghaidh rochtana ar an réigiún agus laistigh den réigiún maidir le cumarsáid agus le soláthar agus easpórtáil fuinnimh. Déanann WDC monatóireacht ar fhorbairtí beartais agus rialála, ar chaiteachas agus ar ghníomhaíochtaí i ndáil le hinfheistíochtaí sa bhonneagar réigiúnach agus leagann siad béim ar a thábhachtaí atá siad chun cumas an réigiúin a fhorbairt.

Bonneagar Iompair

Bonneagar Iarnróid

Bhí WDC ina n-óstaigh dá dtríú comhdháil faoi Bhealach Iarnróid an Iarthair (WRC) an 1 Bealtaine 2009, *Iompar Réigiúnach Inbhuanaithe le linn Tréimhse ina bhfuil Srianta ar an nGeilleagar (Sustainable Regional Transport at a time of Economic Constraint)* i gClár Chlainne Mhuiris, i gcomhar le West-on-Track. Labhair na daoine seo a leanas ag an gcomhdháil: an tAire Iompair, Noel Dempsey, T.D., an tAire Gnóthaí Pobail, Tuaithe agus Gaeltachta, Éamon Ó Cuív, T.D., agus an tUasal Johann Colman, Comhalta Comh-Aireachta Choimisinéir Iompair an AE. Leag cainteoirí éagsúla béim ar chumas WRC iompar poiblí inbhuanaithe níos fearr a sholáthar feadh an chósta thiar, ag nascadh na bpobal uirbeach agus tuaithe ar an mbealach. Leagadh béim ar na tairbhí turasóireachta agus ar chumas lasta iarnróid freisin. D'fhear na toscairí fáilte roimh thiomantas an Rialtais do thabhairt isteach seirbhísí idir Luimneach agus Gaillimh agus dá dtacaíocht do thabhairt isteach seirbhísí arís sa chéad chéim eile idir Gaillimh agus Tuaim.

Tacaíonn WDC le forbairt lasta iarnróid ó Réigiún an Iarthair i rith an ama. Thionóil Forfás agus Cumann Onnmhaireoirí na hÉireann cruinniú comhchéime i mí Eanáir faoi lasta iarnróid in Éirinn. Cuireadh bun faoi Mheitheal Lasta Iarnróid ina dhiaidh sin agus tá WDC faoi ionadaíocht air. Is é príomhaidhm an ghrúpa seo a shainaitheint más ann d'éileamh ar lasta iarnróid agus tacú leis más féidir.

Seoladh seirbhís nua lasta iarnróid idir Béal an Átha agus Baile Átha Cliath ag comhdháil WRC an 1 Bealtaine 2009. Gheobhaidh an tseirbhís seo réidh le thart faoi 2,000 trucail ó na bóithre gach bliain; rachaidh sé seo chun sochair don chomhshaol agus cinnteoidh sé gréasán bóithre níos sábháilte. Tá sé seo sa bhreis ar an tseirbhís lasta iarnróid atá ann cheana féin idir Béal an Átha agus Cuan Phort Láirge. Leagann na seirbhísí seo béim ar a thábhachtaí atá naisc iompair den scoth le tacú le heaspórtálacha ó ghnólaigh i Réigiún an Iarthair.

Rochtain Aeir

Is fíorthábhachtach rochtain aeir maidir le cruthú gilleagair eolasbhunaithe agus tá rochtain dhíreach de dhíth leis an turasóireacht a chur chun cinn. Teastaíonn nascacht dhomhanda ó réigiún atá iomaíoch ar fud an domhain agus oibríonn easpa rochtana den chineál sin in aghaidh forbairt gheilleagrach.

Is tábhachtach go mbíonn Réigiún an Iarthair nasctha go maith le margaí idirnáisiúnta. Tá na trí aerfort is mó sa tír lonnaithe san oirthear, sa deisceart agus sa mheán-iarthar. D'fhonn cothromaíocht spáis níos fearr a chinntiú, is tábhachtach béim a leagan ar ról rochtana aeir idirnáisiúnta na n-aerfort atá suite i Réigiún an Iarthair agus tacú leis. Rinne WDC aighneacht i leith 'Athbhreithniú' an NSS a leag béim ar thábhacht rochtana aeir idirnáisiúnta don Réigiún.

Cuir an WDC fáilte roimh oscailt Mhótarbhealach an M6

Bonneagar Bóithre

Is ríthábhachtach bonneagar bóithre ardchaighdeán maidir le nascacht Réigiún an Iarthair. Choinnigh WDC orthu ag leagan béim ar chomh tábhachtach atá bonneagar bóithre le haghaidh fhorbairt gheilleagrach an Réigiún agus le monatóireacht a dhéanamh ar dhul chun cinn ar infheistíocht náisiúnta bóithre i rith 2009.

Cuireadh an t-aon bhealach Mór Idiruirbeach (MIU) i Réigiún an Iarthair – an M6 go Gaillimh – i gcrích i rith 2009; osclaíodh codanna Bhaile Átha Luain-Bhéal Átha na Sluaighe agus Bhéal Átha na Sluaighe-na Gaillimhe i rith na bliana. Leanadh ar aghaidh le tógáil coda tábhachtaí de Chonair Bhóthar an Atlantaigh, tionscadal N18 an Ghoirt-Chroisín i gcaitheamh na bliana 2009.

Bhí WDC buartha, áfach, faoi na hamhlínte le haghaidh uasghrádú phríomhbhóthar náisiúnta an N5/N26 a dhéanann freastal ar Ros Comáin agus ar Mhaigh Eo, an N16 a nascann bailte Tairsí Shligigh agus Dhún Dealgan, agus na codanna de Chonair Bhóthar an Atlantaigh ó thuaidh ón nGort. Is ríthábhachtach nach mbíonn tionchar míchuí ag airgeadas poiblí laghdaithe ar infheistíocht i mbonneagar gheilleagrach réigiún nach bhfuil chomh forbartha céanna, dála Réigiún an Iarthair. Chuirfeadh sé seo srianta eile le cumas téarnaimh gheilleagraigh an Réigiún.

Bonneagar Fuinnimh

Leictreachas

Le deich mbliana anuas, bhí WDC i mbun oibre le béim a leagan ar fhorbairt bonneagar leictreachais agus ar shaincheistanna rialála agus ar chumas forbartha na giniúna leictreachais in-athnuaite i Réigiún an Iarthair.

Is codanna tábhachtacha den bhonneagar a theastaíonn le buntacú le forbairt gheilleagrach an Réigiúin iad cur ar fáil gréasáin agus soláthair leictreachais ardchaighdeán dar le WDC. Tá an-chumas geilleagrach don Réigiún ag forbairt an chórais um ghiniúint leictreachais, agus giniúint in-athnuaite go háirithe. Dá bhrí sin, déanann WDC monatóireacht ar fhorbairtí agus ar bheartais ábhartha don earnáil leictreachais agus don earnáil níos leithne fuinnimh agus nochtann siad tuairimí fúthu.

Cuireadh aighneacht i scríbhinn faoi bhráid Chomhchoiste an Oireachtais faoi Dhaingneacht Fuinnimh agus Athrú Aeráide mar fhreagairt ar iarratas ar aighneachtaí faoin ábhar 'Freastal ar

Riachtanais Leictreachais na hÉireann i ndiaidh 2020'. San aighneacht seo, chomh maith le dul i glic leis na ceistanna mionsonraithe, nochtann WDC tuairimí faoi thábhacht soláthair leictreachais le haghaidh forbairt réigiúnach ó thaobh tarchuir, dáileadh agus giniúna de. Leagtar béim inti freisin ar an ngá le breathnú ar na spriocanna le haghaidh 2020 agus ina dhiaidh sin ag féachaint do straitéis fuinnimh ina hiomláine.

Tá an aighneacht ar fáil ar líne ar www.wdc.ie.

Gás

Measann WDC gur tábhachtach síneadh an ghréasáin tarchuir gáis nádúrtha ar fud an Iarthuaiscirt faoi choinne fhorbairt an Réigiúin. Choimisiúnaigh WDC sainchomhairleoirí idirnáisiúnta Enercomm le himscrúdú a dhéanamh ar na tairbhí féideartha a bhainfeadh le cur monarchan giniúna gásadhaite i Sligeach mar dhóigh le ciorrú féideartha na gaoithe a laghdú i réigiún, agus le himscrúdú a dhéanamh ar thairbhí féideartha eile a bhainfeadh le síneadh na heangaí tarchuir gáis nádúrtha.

Rinneadh trí chás-staidéar ar thionscail áitiúla freisin a thaispeánann na coigiltis mhóra a d'fhabhródh na tionscail seo dá mbeadh an rogha acu aistriú go dtí gás nádúrtha óna mbreoslaí reatha. Chuir WDC torthaí an tsaothair seo le chéile mar thuarascáil achomair.

Teileachumarsáid

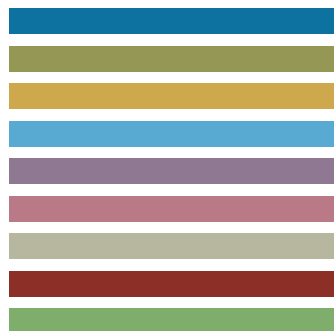
Choinnigh WDC orthu ag leagan béime ar a thábhachtaí atá bonneagar leathanbhanda do ghnólachtaí agus do bhailte sa Réigiún agus ar an ngá a chinntiú go mbíonn rochtain ag ceantair thuaithe ar sheirbhís ardchaighdeán. I ndiaidh aighneacht WDC chuig an DCENR faoi Réimse Beartas in 2008, leag WDC béim go poiblí ar na deiseanna féideartha le leathanbhanda i gceantair thuaithe in 2009 sa tiontú teilifíse analógaí go teilifís dhigiteach a bheartaítear sa bhliain 2012.

Le haitheantas a thabhairt do thréanobair WDC maidir le teileachumarsáid, iarradh ar WDC páirt a ghlacadh i Meitheal i bhfómhar na bliana 2009 a bhunaigh Comhar na nOileán Teo le téarmaí tagartha a cheapadh faoi choinne staidéar indéantachta a bhfuil mar aidhm aige scrúdú a dhéanamh ar chumas áiseanna físchomhdhála ar 12 oileán amach ón gcósta. Tabharfar faoin staidéar in 2010 agus is dócha go mbainfidh na torthaí le hábhar i mórán ceantair thuaithe i Réigiún an Iarthair.

CUID 2

CUR CHUN CINN AN RÉIGIÚIN

CUR CHUN CINN AN RÉIGIÚIN

Na buntáistí a bhaineann le cónaí, oibriú agus gnó a dhéanamh i Réigiún an Iarthair a chur chun cinn.

Is é suíomh gréasáin LookWest.ie n phríomhdhóigh a dtéann WDC i ngleic le ceann amháin dá n-aidhmeanna straitéiseacha i rith an ama – na tairbhí atá le cónaí, oibriú agus gnó a dhéanamh i Réigiún an Iarthair in Éirinn a chur chun cinn. Tá tagairt ag gníomhaíochtaí uile tionscnaimh LookWest.ie do www.LookWest.ie atá ina thairseach fhíorúil don Réigiún agus is acmhainn fhíor-riachtanach é a sholáthraíonn naisc agus faisnéis do na daoine sin atá ag smaoineamh faoi bhogadh go dtí an tIarthar (tá leathanach gréasáin ann do gach contae sa Réigiún).

Tá cóir a bheith 700,000 cuairt ar shuíomh gréasáin LookWest.ie go dtí seo agus tá méadú ag teacht ar an líon daoine a thugann cuairt air i rith an ama. Bhí méadú 26% ar líon na gcuariteanna ar an suíomh gréasáin in 2009 – b'ionann sé seo agus meán de bheagnach 20,000 cuairteoir ar an suíomh in aghaidh na míosa. Tugann sé seo le fios go bhfuil suim ag níos mó daoine anois ná mar a bhí riamh anuas in eolas a fháil faoina bhfuil ar fáil i Réigiún an Iarthair in Éirinn.

Tá LookWest.ie i ndiaidh teacht chun cinn le cinniú go ndéanann WDC idirchaidreamh suntasach le sprioc-luchtanna féachana ina spás féin agus ina n-am féin. Ar phríomhéachtaí fheachtas LookWest.ie in 2009 bhí siad seo a leanas::

Enhancement of the LookWest.ie Website

Rinneadh níos mó forbartha ar shuíomh gréasáin **LookWest.ie** in 2009 leis an suíomh gréasáin a dhéanamh níos idirghníomhaí agus níos fusa don úsáideoir. Is féidir sochar a bhaint as na gnéithe seo a leanas ar shuíomh gréasáin **LookWest.ie** anois:

- fothaí nuachta RSS do na daoine sin ar mhaith leo bheith ar an eolas faoi na nuashonruithe uile ar an suíomh gréasáin.
- na nithe is nua i dteicneolaíocht na bhfíseán trí YouTube. Tugann na cás-staidéir nua físeáin ar an suíomh gréasáin deis iontach éisteacht ó dhaoine ina bhfriotail féin – cén fáth a gcinneann siad bogadh go dtí an tIarthar, cad iad na buntáistí is mó atá le lonnú ansin, cad iad na tacaíochtaí atá ar fáil, srl.

Ceanglaíonn Coimisiún Forbartha an Iarthair go díreach le daoine ar fud an domhain toisc a idirghníomhaí atá an suíomh gréasáin agus leagtar béim ar na buntáistí atá le cónaí agus le gnó a dhéanamh sa Réigiún. I mí na Samhna 2009, cuireadh suíomh gréasáin **LookWest.ie** ar ghearrliosta in dá chatagóir dhámhachtana sna dámhachtainí bliantúla mór le rá, Golden Spider Awards – *an Suíomh Gréasáin Pobail agus Carthanachta is Fearr* agus *an Suíomh Gréasáin e-Rialtais is Fearr*.

LookWest.ie agus na Meáin Shóisialta

Agus an fás faoin líonrú sóisialta mar mhodh inghlactha cumarsáide laethúla, shainnaithin WDC deis in 2009 leas a bhaint as an teicneolaíocht is

úire leis na tairbhí uile a bhaineann le Réigiún an Iarthair a chur chun cinn os comhair phobal an domhain. I mí Aibreáin 2009, sheol **LookWest.ie** a bhfeachtas nua ar líne go rathúil i dtaca leis na meáin shóisialta ar roinnt cainéal a roghnaíodh go cúramach, lenar áiríodh facebook, Twitter, agus LinkedIn. Tar éis cúig mhí, cuireadh **LookWest.ie** ar ghearrliosta mar iomaitheoir sa chomórtas ceannais sa chatagóir '*Feachtas is Fearr na Meán Sóisialta*' as a ngníomhaíochtaí comhtháite margaíochta ar facebook, Twitter, LinkedIn agus YouTube ag na dámhachtainí, Irish Web Awards.

Bhí cóir a bheith 1,100 leantóir ag **LookWest.ie** ag deireadh na bliana 2009 ar facebook, bhí traidhfil faoi bhun 500 leantóir ar Twitter agus bhí 175 úsáideoir gnó agus corparáideach ar LinkedIn.

Ríomhíris Mhíosúil **LookWest.ie**

Chomh maith le teagmháil a dhéanamh le luchtanna féachana ar fud na cruinne, lena n-áirítear pobail Éireannacha diaspóra, trí úsáid a bhaint as a suíomh gréasáin agus roinnt cainéal na meán sóisialta, sheol **LookWest.ie** a nuachtlitir nua mhíosúil ar líne i mí na Bealtaine 2009. Dhírigh an ríomhíris ar ábhar difriúil réigiúnach gach mí; cuireadh faisnéis thráthúil ar fáil dá bunachar sonraí uile de léitheoirí náisiúnta agus idirnáisiúnta a raibh suim acu nuacht a fháil ó Réigiún an Iarthair in Éirinn.

Some of the video case studies on **LookWest.ie**

Some of the **LookWest.ie** online social media channels including Facebook, Twitter and the Monthly Ezine

I lár an aonaigh ag Bronnadh Duaiseanna an WDC ag Aigéanrás Volvo na Gaillimhe i Halla na gCeannaithe, Gaillimh an 20 Lúnasa. Ó chlé: David Beattie, Stiúrthóir Let's Do It Global; Lisa McAllister, CEO an WDC; Ekaterina Petrova Buaiteoir an Tríú Duais; Ger Conran, Buaiteoir an Chéad Duais; Adi Tig, Buaiteoir an Dara Duais; Éamon Ó Cuív, T.D., an tAire Gnóthaí Pobail, Tuaithe agus Gaeltachta; David Brannigan, Grianghrafadóir Muirí agus breitheamh an chomórtais; John Killeen, Cathaoirleach Let's Do It Galway.

LookWest.ie – Ag Nascadh lenár nDiaspóra

Bhí cumarsáid a dhéanamh le diaspora an Réigiúin ar cheann de phríomhchuspóirí ghníomhaíochtaí feachtais LookWest.ie in 2009. Agus seo á dhéanamh, chuaigh LookWest.ie i mbun próiseas leanúnach sainchomhairliúcháin le gréasáin ghnó diaspora i Meiriceá Thuaidh agus sa Ríocht Aontaithe (RA). Bhí an ghníomhaíocht seo mar aon lena gclár comhtháite margaíochta ar líne comhlánaithe le feachtas ilmheán a dhírigh ar na buntáistí a bhaineann le cónaí, oibriú agus gnó a dhéanamh i Réigiún an Iarthair in Éirinn a chur chun cinn. Fuair LookWest.ie freagairt an-dearfach ar a gcuid gníomhaíochtaí agus is iad an pointe teagmhála is fearr iad faoi choinne Réigiún an Iarthair in Éirinn le cinntiú go mbíonn an tIarthar iomaíoch i margadh domhanda.

Féile Aigéanrás Volvo, Gaillimh

Iarradh ar WDC foireann an Green Dragon a fháiltiú i dteannta na bhfoirne uile go Gaillimh i rith Fhéile Aigéanrás Volvo. Bhí an-rath go deo faoin bhféile ar leith seo. Thug de bhreis ar 650,000 duine cuairt ar Shráidbhaile Aigéanrás Volvo agus ar Bhóthar na Trá don stad coicíse idir an 23 Bealtaine agus an 6 Meitheamh.

Le linn Fhéile Aigéanrás Volvo i nGaillimh, reáchtáil WDC, in éineacht le Let's Do It Galway agus an suíomh gréasáin do roinnt grianghraf, Pix.ie, comórtas nuálach grianghraf a fuair níos mó ná 17,000 íomhá a ghlac dath agus gníomh ar fad an imeachta coicíse; cuireadh ar Pix.ie iad le linn tréimhse ceithre seachtaine.

Tiomsaíodh taispeántas go díreach i ndiaidh an imeachta ina raibh an 100 grianghraf is fearr le feiceáil.

Cuireadh an 100 grianghraf is fearr ar taispeánt ar fud na hÉireann i gcumainn seoltóireachta agus in ionaid siopadóireachta idir mí Mheán Fómhair 2009 agus mí na Nollag 2009. Léirigh sé seo gur lárionad cultúrtha é Réigiún an Iarthair in Éirinn – áit ina bhfuil an cháilíocht beatha gan sárú agus inar féidir an-rath gnó a bhaint amach.

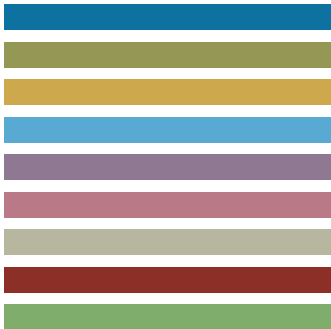

Aigéanrás Volvo

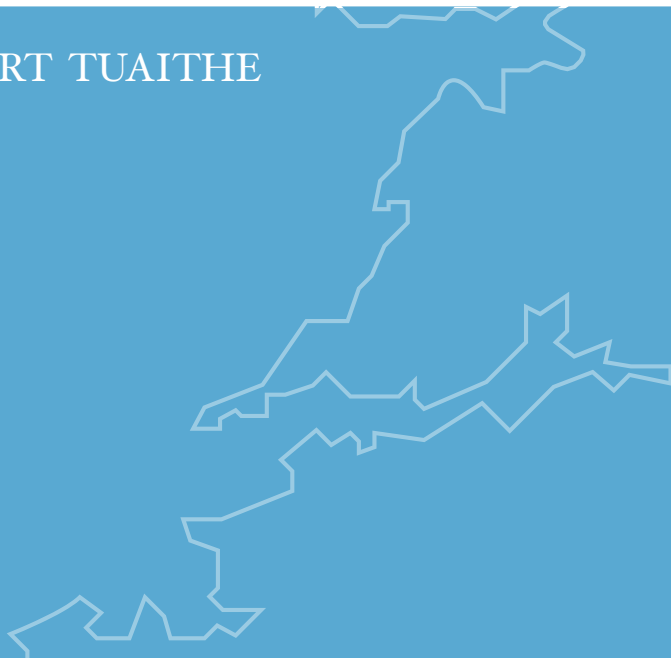
Bhí Bealach Ealaíne na Gaillimhe – An tIarthar Cruthaitheach WDC ar siúl i rith Fhéile Aigéanrás Volvo i nGaillimh freisin ina raibh rogha agus togha na cruthaitheachta ó Réigiún an Iarthair le feiceáil. Bhí lúcháir ar WDC comhoibriú leis an 22 dánlann agus ionad i gCathair na Gaillimhe a raibh baint acu leis an mbealach ealaíne siocair gur chuir sé lena gcuid oibre molcheantar na dtionscal cruthaitheachta in Éirinn a dhéanamh den Iarthar.

CUID 3

FORBAIRT TUAITHE

FORBAIRT TUAITHE

Tacaíocht a thabhairt d'fhorbairt gheilleagrach agus shóisialta inbhuanaithe an gheilleagair thuaithe.

In 2009, bhí baint thábhachtach ag WDC le cur i bhfeidhm tionscnaimh nuálacha agus straitéiseacha forbartha réigiúnaí san Iarthar trí bheith ag oibriú le comhlachtaí áitiúla, réigiúnacha agus náisiúnta leis an oiread forbairt gheilleagrach agus shóisialta agus ab fhéidir a chur ar bun sa Réigiún. Baineadh é seo amach trí thionscnaimh straitéiseacha forbartha a shainiú agus a chur i bhfeidhm le borradh

a chur faoi dheiseanna agus faoi ghnólachtaí réigiúnacha trí thriailscéimeanna nuálacha fiontair agus trína gcur i bhfeidhm inbhuanaithe a éascú ag eagraíochtaí eile ábhartha san fhadtéarma.

Tá samplaí díreacha de chleachtadh na tacaíochta seo thíos in earnálacha ar leith atá tábhachtach don Réigiún.

Fuinneamh In-athnuaite

In 2009, chuir WDC an plé i dtaca le fuinneamh in-athnuaite don Réigiún chun cinn i dtreo béime ar fhostaíocht agus ar dheiseanna fáis amach anseo go luath san earnáil fuinnimh in-athnuaite, i gcomhréir le cumas agus le riachtanas réigiúnach.

Rinneadh aighneacht chuig Tascfhórsa Nuálaíochta Roinn an Taoisigh san fhómhar. Rinneadh an cás inti le haghaidh lárionad réigiúnach nuálaíochta bunaithe ar bhunacmhainní réigiúnacha don earnáil fuinnimh in-athnuaite. Leagadh béim ar ghaoth agus ar thonn mar acmhainní réigiúnacha do-athraithe ar scála domhanda, agus mar sin de, leag WDC amach an chreatlach faoi conas a d'fhéadfadh a leithéid de thionscnamh borradh a chur faoin Réigiún agus faoin náisiún sna blianta amach romhainn.

Bithfhuinneamh In-athnuaite

I mí na Nollag 2009, tugadh maoiniú an Aontais Eorpaigh do WDC faoin gClár Forimill Thuaidh ERDF d'fhonn comhpháirtíocht a fhorbairt le fás a spreagadh san earnáil bhiomhaise in-athnuaite. Tugtar tionscadal RASLRES air seo.

Is é príomhchuspóir na tréanoibre nuálaí seo ar thug WDC fúithi deiseanna fostaíochta a chruthú san earnáil in-athnuaite trí shamhla spreagtha den mhargadh (MSManna) atá uathúil i leith gach bithbhreosla a fhorbairt agus a fhorfheidhmiú.

Aidhm phraiticiúil an Chláir seo an earnáil réigiúnach teas adhmaid a mhéadú faoi thrí agus an earnáil mhuirí bithmhaise a fhorbairt dá réir. Seo a leanas na tairbhí réigiúnacha a thuarar maidir le teas adhmaid amháin: cóir a bheith 1,000 post sa bhreis; €15 mhilliún GVA in aghaidh na bliana; agus díothú 692,000 tona CO₂ (is ionann é seo agus thart faoi 92,000 níos lú carranna ar na bóithre gach bliain). Tá sé i gceist cláir dá samhail a reáchtáil maidir le bitheolaíocht mhuirí agus le cuiscreach. Táthar ag súil go mbeidh suas le 50 SME réigiúnach agus micreatháirgeoirí bainteach leis seo.

Acmhainní Áitiúla – Fuinneamh Áitiúil – Réitigh Áitiúla – Poist Áitiúla

Soláthraíonn tionscadal RASLRES creatlach le haghaidh táirgeadh méadaithe fuinnimh a bhaineann úsáid as bithmhais a tháirgtear go háitiúil agus forbairt gnó áitiúil mhéadaithe san earnáil fuinnimh in-athnuaite. Neartóidh tionscadal RASLRES feasacht ar dheiseanna le haghaidh pobail tuaithe le bithmhais (adhmaid, feamainn agus barra fuinnimh)

a tháirgtear go háitiúil a tháirgeadh agus a sholáthar do bhaile agus do chathracha. Soláthróidh sé tacaíocht forbairt gnó freisin do phobail tuaithe a tháirgeann bithmhais agus beidh sé ina bhunús le forbairt slabhraí soláthair bithmhaise trí ghnó díreach agus idirchaidreamh pobail.

Comhpháirtíocht idirnáisiúnta é tionscadal RASLRES lena mbaineann na dreamanna seo a leanas:

- Coimisiún Forbartha an Iarthair – Éire
- Action Renewables – Tuisceart Éireann, an RA
- An Institiúid um Thaighde Comhshaoil (Environmental Research Institute), Coláiste na nGarbhchríoch Thuaidh, Albain
- Bardas Norsjö, an tSualainn
- Ocean Rainforest Ltd, Oileáin Fharó
- VTT, an Lárionad um Thaighde Teicniúil, an Fhionlainn

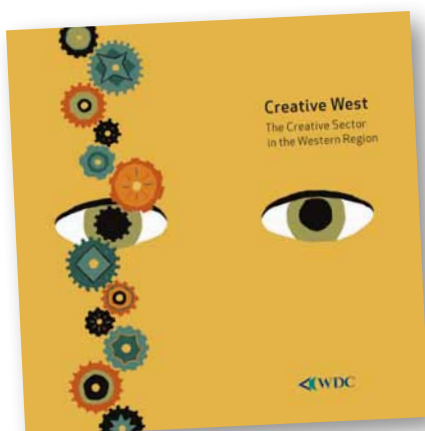
Braithfidh tionscadal RASLRES ar an saineolas fairsing idirnáisiúnta agus ar an eolas deachleachtais seo le táirgeadh cuimsitheach inbhuanaithe áitiúil bithmhaise agus réitigh bithfhuinnimh a sholáthar do phobail tuaithe trí na cuspóirí tionscadail seo a leanas:

- Trí shamhail spreagtha a thástáil a dheantar le gnólachtaí i margaí bithmhaise in-athnuaite fuinnimh a fhorbairt agus a fhás.
- Neamhspleáchas pobail tuaithe agus féin-

inbhuanaitheacht a chur chun cinn trí leas a bhaint as acmhainní breosla bithmhaise a tháirgtear go háitiúil.

- Fás a chur faoi ghnólachtaí áitiúla agus poist a mhéadú i bpobail tuaithe trí fhorbairt áitiúil fuinnimh in-athnuaite.
- Cuidiú le rialtais a spriocanna laghdaithe gáis cheaptha teasa a bhaint amach trí níos mó úsáide a bhaint as bithmhais mar fhuinneamh in-athnuaite eile.

Geilleagar Cruthaitheach

Shainnadh WDC go bhfuil earnáil faoi rath na cruthaitheachta ar cheann de láidreachtaí agus de dheiseanna féideartha fáis an Réigiúin le haghaidh fostaíochta agus feabhsú sochaíoch. Ba bheag sonraí a bhí ann nó ní raibh sonraí ar bith ann áfach le ranna Rialtais agus údaráis áitiúla a chur ar an eolas faoi cheapadh uirlisí tacaíochta chun an deis seo a thapú. Chuige sin, thug

WDC faoi chur chuige nuálach le hidirchaidreamh a dhéanamh leis na gnólachtaí agus na páirtithe leasmhara cruthaitheacha réigiúnacha d'fhonn eolas a thabhairt faoi ghníomhartha soiléire le fostaíocht agus deiseanna a mhéadú in earnáil réigiúnach na cruthaitheachta go díreach, agus go deimhin, an geilleagar réigiúnach níos leithne go hindíreach.

An tIarlthar Cruthaitheach

I rith na bliana 2008, thug WDC faoi thaighde bonnlíne ar mhéid agus ar nádúr earnáil na cruthaitheachta i Réigiún an Iarthair agus le príomh-shaincheisteanna na hearnála a shainnadh. Ba é a bhí mar thoradh air seo an tuarascáil, *Taighde Bonnlíne ar Earnáil na dTionscal Cruthaitheach i Réigiún an Iarthair in Éirinn* ('Baseline Research on the Creative Industries Sector in the Western Region of Ireland') in 2008. Ina dhiaidh seo, chuir WDC tuarascáil le cheile ina raibh achoimre ar phríomhthorthaí an taighde agus inar leagadh amach roinnt gníomhartha molta a chuirfeadh fás earnáil na cruthaitheachta amach anseo chun cinn sa Réigiún. Sheol an tAire Éamon Ó Cuív an tuarascáil, *An tIarlthar Cruthaitheach: Earnáil na Cruthaitheachta i Réigiún an Iarthair* an 16 Feabhra in Ionad Ealaíon an Dock i gCora Droma Rúisc.

I láthair ag seoladh na tuarascála *An tIarthar Cruthaitheach: Earnáil na Cruthaitheachta i Réigiún an Iarthair* ('Creative West: The Creative Sector in the Western Region') de chuid Choimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) bhí: Ian Brannigan (WDC), Gillian Buckley (WDC), Gillian Marsh (Gmarsh TV), an tAire Éamon Ó Cuív, Michael Farrell (Cathaoirleach an WDC), Damini Kumar (Ambasadóir na hEorpa le haghaidh Cruthaitheachta agus Nuálaíochta)

Spreag *An tIarthar Cruthaitheach* suim in earnáil na cruthaitheachta i Réigiún an Iarthair taobh istigh agus taobh amuigh den Réigiún agus i measc páirtithe leasmhara chun oibriú leis na moltaí a leagadh amach a chur chun cinn. Tar éis a sheolta, lean WDC orthu i mbun oibre le cur i bhfeidhm na moltaí a chur chun cinn. Ar cheann de na príomhspreagthóirí faoi choinne seo bhí an chomparáid idir réigiúin chosúla idirnáisiúnta a chuir in iúl go bhféadfaí suas le 2,000 deis breise fostaíochta a chruthú san earnáil seo.

D'iarr Bord Forbartha Contae Shligigh ar WDC in 2009 comhoibriú leo chun measúnú a dhéanamh ar thosaíochtaí fáis le haghaidh a bPlean bhuntúsaigh Forbartha Contae. I ndiaidh na hidirghníomhaíochta seo, chinn Sligeach díriú ar chúrsaí cultúrtha agus cruthaitheachta mar cheann de na tosaíochtaí ina bPlean nua Forbartha Contae. Ar an gcuma chéanna, chuaigh WDC i mbun idirchaidrimh le Boird Forbartha Contae Mhaigh Eo agus Dhún na nGall chun measúnú a dhéanamh ar conas a d'fhéadfaí earnáil na cruthaitheachta sna contaetha seo a fhorbairt.

I láthair na huaire, tá WDC ag iarraidh clár tacaíochta a cheapadh, i gcuideachta comhpháirtithe lena n-áirítear OÉG, le fás a chur faoi earnáil réigiúnach na cruthaitheachta, mar thoradh ar na moltaí in *An tIarthar Cruthaitheach* maidir le tacaíocht bhreise le haghaidh easpórtálacha agus margaíochta go háirithe.

Comhdháil Dhúghlas de Híde 2009

I mí Dheireadh Fómhair 2009, bhí WDC i gcomhar le Comhairle Contae Ros Comáin ina n-óstaigh do Chomhdháil Dhúghlas de Híde. Ba é téamh na comhdhála 'Cultúr agus an Geilleagar – Cruthaitheacht agus Nuálaíocht i ndiaidh an Bhorrtha in Éirinn'. Bhí ealaíontóirí, smaointeoirí agus ionadaithe ó Chultúr Éireann, ó Fháilte Éireann, ón gComhairle Ealaíon, ó Institiúid na Scannán, Éire, ó Business2Arts, ón Aontas Eorpach agus mórán eile nach iad i láthair ag an gcomhdháil le plé a dhéanamh ar choincheap an Gheilleagair Chruthaitheach. Bhí an chomhdháil dhá lá mar chuid d'obair WDC molcheantar na hÉireann a dhéanamh de Réigiún an Iarthair faoi choinne na dtionscal cruthaitheach agus leagadh béim ar chumas earnáil na cruthaitheachta cur go mór le cruthú fostaíochta ardchaighdeán, agus le spreagadh na nuálaíochta in earnálacha eile.

Ina measc siúd a d'fhreastal ar Chomhdháil an Chraoibhín 2009 bhí: Ó chlér: Philip Delemare, Comhairle Ealaíon Ros Comáin, Frank Dawson, Bainisteoir Contae Ros Comáin, Joanne Grehan, Feidhmeannach Forbartha Réigiúnaí an WDC, an tAire Dara Calleary, an Comhairleoir Tony Ward, Méara Ros Comáin, Kathleen Martin, Comhairle Contae Ros Comáin, Lisa McAllister CEO (WDC), Sarah Brown, Ball de Bhord Stiúrthóirí CREAT

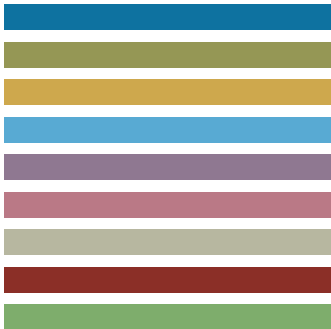
An Seimineár faoi Thionscail Chruthaitheacha, faoin Nuálaíocht agus faoin nGeilleagar Cliste

Bhí WDC ina gcomhóstaigh do Sheimineár faoi Thionscail Chruthaitheacha, faoin Nuálaíocht agus faoin nGeilleagar Cliste in éineacht leis an Ionad um Nuálaíocht agus Athrú Struchtúrach in OÉ Gaillimh i mí na Samhna 2009 a thug le chéilefoghrúpaí éagsúla ó earnáil na cruthaitheachta a ndéantar sainmhíniú leathan uirthi. Rinneadh scrúdú sa seimineár leathlae ar cé acu an bhfuil nó nach bhfuil bealaí níos fearr ann leis an méid a dhéanann earnáil na

cruthaitheachta a léiriú do chórais nuálaíochta. Bhí príomhchainteoirí náisiúnta agus idirnáisiúnta i láthair, chomh maith le roinnt rannpháirtithe ó na hearnálacha poiblí, oideachais agus fiontraíochta agus ba dheis í le haghaidh díospóireacht an-chuiditheach faoi ról na dtionscal cruthaitheach i dtodhchaí gheilleagrach na hÉireann agus an Iarthair. Féadtar léiriúcháin a íoslódáil ó www.wdc.ie.

CUID 4

CISTE INFHEISTÍOCHTA WDC

CISTE INFHEISTÍOCHTA WDC

Caipiteal riosca a sholáthar do SMEanna agus d'fhiontair shóisialta.

Ciste caipitil riosca le haghaidh fiontair bheaga agus mheánmhéide (SMEanna) faoi bhainistiú WDC é Ciste Infheistíochta an Iarthair (WIF). Téann sé i ngleic le teip mhargaidh na hearnála príobháidí i dtaca le soláthar caipitil riosca d'fhiontair i Réigiún an Iarthair.

Infheistíonn WDC ar théarmaí tráchtála agus is inaisíochta an uile infheistíocht. Oibríonn WDC go dlúth lena gcuid cliant – tugann siad tacaíocht dóibh go fadtéarmach agus cuidíonn siad leo a spriocanna fáis a bhaint amach. Trína bpunann infheistíochta atá ag méadú, cuireann WDC inmharthanacht na n-infheistíochtaí san Iarthair in iúl don earnáil phríobháideach agus tacaíonn siad le cultúr caipitil fiontair i Réigiún an Iarthair.

D'infheistigh WDC €3.7 milliún i 14 fhiontar in 2009 – cuirfidh sé seo fostaíocht ardoilte ar fáil do níos mó ná 550 duine i Réigiún an Iarthair, céimithe agus iarchéimithe go háirithe. Ina theannta sin, tabharfar tacaíocht do níos mó ná 100 post tógála in 2010 in dá cheann de na fiontair a dtacaítear leo.

Chuir an Rialtas WIF ar bun mar Chiste Leantach – is éard is ciall leis seo go dtéann na brabús uile ar ais sa réigiún in athuair. In 2009, fuarthas 40% den airgead uile a infheistíodh ó na cistí rothlaithe seo. A bhuíochas le leithdháileadh €2.3 milliún an státchiste in 2009, infheistíodh €18.6 milliún breise sa Réigiún san iomlán; fuarthas €8 d'fhiontair an Iarthair ar gach €1 de mhaoiniú an státchiste a infheistíodh trí WIF.

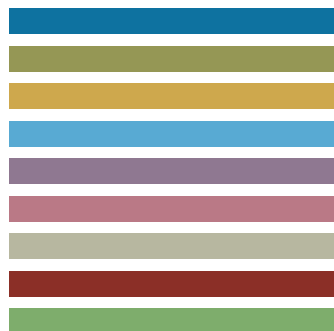
Leanann WDC orthu ag déanamh monatóireacht ghéar ar a gcuid cuideachtaí, go háirithe ag féachaint do staid reatha an gheilleagair atá ina bunús le mórán dúshlán do SMEanna. Chuige sin, faigheann WDC tacaíocht ó Shainphainéal Comhairleach Ciste (FAP) a thugann comhairle don Choimisiún faoi chinntí infheistíochta. Feic Aguisín 2 le haghaidh bhallaíochta an FAP.

Tá aitheantas á thabhairt do Réigiún an Iarthair i rith an ama mar lárionad sárchumais le haghaidh gnólachtaí nua dúchasacha de bharr na hinfhaighteachta ar shíolchaipiteal agus ar chaipiteal fiontair ó WIF. Go nuige seo, d'infheistigh WDC €36.6 iomlán i 87 tionscadal sa Réigiún. Is fiontair an gheilleagair chliste iad tromlach na SMEanna a dtugtar tacaíocht dóibh.

Feic www.wdc.ie le haghaidh tuilleadh faisnéise faoi Chiste Infheistíochta an Iarthair.

CUID 5

SEIRBHÍÍ CORPARÁIDEACHA

SEIRBHÍSÍ CORPARÁIDEACHA

WDC a fheidhmiú mar eagraíocht inniúil éifeachtach

Agus í ina cuid thábhachtach dá spriocanna straitéiseacha, tá WDC ag dréim le heagraíocht éifeachtúil éifeachtach a stiúradh a chomhlíonann ceanglais reachtaíochta, nuachóiriú na hearnála poiblí agus dea-chleachtas ach cloí lena leanas:

Rialachas Corparáideach

Thug an bord faoina gcuid gníomhaíochtaí agus iad feasach ar an gCód athbhreithnithe lompraíochta um Rialú Gníomhaireachtaí Stáit arna leasú i mí na Bealtaine 2009.

Acmhainní Daonna

Lean an eagraíocht ar aghaidh lena dtiomantas do chlár nuachóirithe na hearnála poiblí trí rannpháirtíocht ghníomhach Choiste Comhpháirtíochta WDC.

Cúram Custaiméirí

Tá WDC tiomanta do sheirbhís ghairmiúil éifeachtúil chúirtéiseach a chur ar fáil dá gcustaiméirí de réir Chairt Chustaiméirí WDC agus na bPrionsabal um Sheirbhísí Ardchaighdeán do Chustaiméirí. Tá cóip de Ráiteas Custaiméirí WDC ar fáil ar www.wdc.ie

Déantar nuashonrú ar shuíomh gréasáin WDC go minic. In 2009, cuireadh gné nua leis an suíomh gréasáin a thugann rochtain fhíorúil níos fearr do chliaint lagamhairc. Cuireadh cliant ar an eolas faoi obair na heagraíochta trí phreaseisiúintí, trí fhoilseacháin agus trí aighneachtaí a cuireadh ar www.wdc.ie. Ní dhearnadh tuairisc ná taifead ar aon ghearáin ó chustaiméirí in 2009.

Bainistíocht Airgeadais

Cuireann Córas WDC um Bainistíocht Airgeadais ar chumas an Choimisiúin próiseas cuimsitheach buiséadaithe agus tuairiscithe airgeadais a oibriú agus dea-chleachtas faoin gCód Cleachtais um Rialú Comhlachtaí Stáit a chomhlíonadh.

Na hAchtanna um Shaoráil Faisnéise, 1997 agus 2003

Níor iarradh aon fhaisnéis faoi théarmaí na nAchtanna um Shaoráil Faisnéise, 1997 agus 2003.

Na hAchtanna um Chosaint Sonraí, 1988 agus 2003

Níor cuireadh aon fhiosrúcháin faoi bhráid WDC faoin Acht um Chosaint Sonraí in 2009.

Acht na dTeangacha Oifigiúla 2003

Faoi Acht na dTeangacha Oifigiúla 2003, ghlac WDC le *Scéim Teanga WDC 2007-2010*. Foilsíodh an Scéim i mBéarla agus i nGaeilge agus tá sí ar fáil ar: www.wdc.ie

Costais agus Táillí Boird

Sonraítear na sonraí uile faoi chostais agus táillí boird in Aguisín 5.

Tuarastal agus Costais na bPríomhoifigeach Feidhmiúcháin

Sonraítear na sonraí uile faoi thuarastal agus costais na bPríomhoifigeach Feidhmiúcháin in Aguisín 5.

Tuarascáil an Chathaoirligh ar Chomhlíonadh WDC an Chóid Chleachtais um Rialú Comhlachtaí Stáit in 2009

1. Cód Iompraíochta Gnó do Stiúrthóirí agus d'Fhostaithe WDC

Shínigh na páirtithe ábhartha uile na cóid iompraíochta ghnó don uile stiúrthóir agus fostaí agus comhlíonadh iad in 2009.

2. Feidhm Iniúchta Inmheánaigh

Deimhním gur chomhlíon WDC na nósanna imeachta oiriúnacha uile le haghaidh iniúchadh inmheánach in 2009, faoi mar a shonraítear sa Chód Cleachtais. Tugadh faoin obair a leanas i ndáil le hiniúchadh inmheánach:

(i) **Iniúchadh Inmheánach:** Chuir an tIniúcháir Inmheánach Clár Oibre Iniúchta Inmheánaigh 2009 de.

(ii) **Coiste Iniúchta WDC:** Tháinig an Coiste Iniúchta le chéile ceithre huaire i rith na bliana 2009 agus thug siad tuairisc ar a gcuid gníomhaíochtaí do WDC.

(iii) **Iniúchtaí WDC:** Thug an tArd-Reachtair Cuntas agus Ciste (Iniúcháirí Seachtracha) faoi lániniúchadh airgeadais a bhain le ráitis airgeadais WDC 2009 in 2009.

3. Soláthar

Sa bhliain 2009, chomhlíon WDC na nósanna imeachta ábhartha soláthair ina n-iomláine faoi mar a shonraítear i dTreoirínte Soláthair WDC agus i dTreoirínte Soláthair an Rialtais 2004.

4. Diúscairt Sócmhainní agus Rochtain Tríú Páirtithe ar Shócmhainní

Níor tharla aon diúscairt sócmhainní os cionn na tairsí a chomhaontaigh WDC in 2009.

5. Treoirínte maidir le Breithmheas agus Bainistiú Caiteachais Chaipitil

Ní bhaineann na treoirínte seo le WDC.

6. Íocaíocht le Príomhfheidhmeannaigh agus le Fostaithe Comhlachtaí Stáit

Chomhlíon WDC treoirínte an Rialtais agus socruithe na Roinne Gnóthaí Pobail, Tuaithe agus Gaeltachta i dtaca le luach luach saothair a thabhairt don Phríomhfheidhmeannach agus do na fostaithe in 2009.

7. Taisteal

Chomhlíon WDC Treoirínte an Rialtais maidir le Taisteal.

8. Íocaíocht Táillí agus Costas Stiúrthóirí

Chomhlíon WDC treoirínte an Rialtais agus socruithe na Roinne Gnóthaí Pobail, Tuaithe agus Gaeltachta i dtaca le híocaíocht táillí Stiúrthóirí in 2009. Tugtar sonraí faoi na táillí agus na costais chomhiomlána seo sna cuntais bhliantúla.

9. Cuireadh tuarascáil ar leith an Chathaoirligh faoi bhráid an Aire i dteannta Thuarascáil Bhliantúil 2009.

10. Deimhním gur chomhlíon WDC na dlíthe oiriúnacha cánach agus a gcuid oibleagáidí cánach ina n-iomláine in 2009 agus nach ndearnadh tuairisc ar shaincheisteanna ar bith.

Síniú:

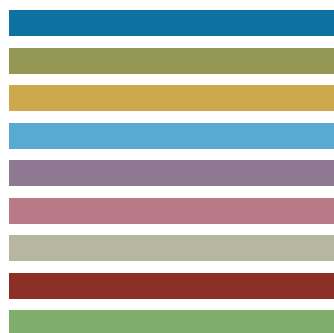
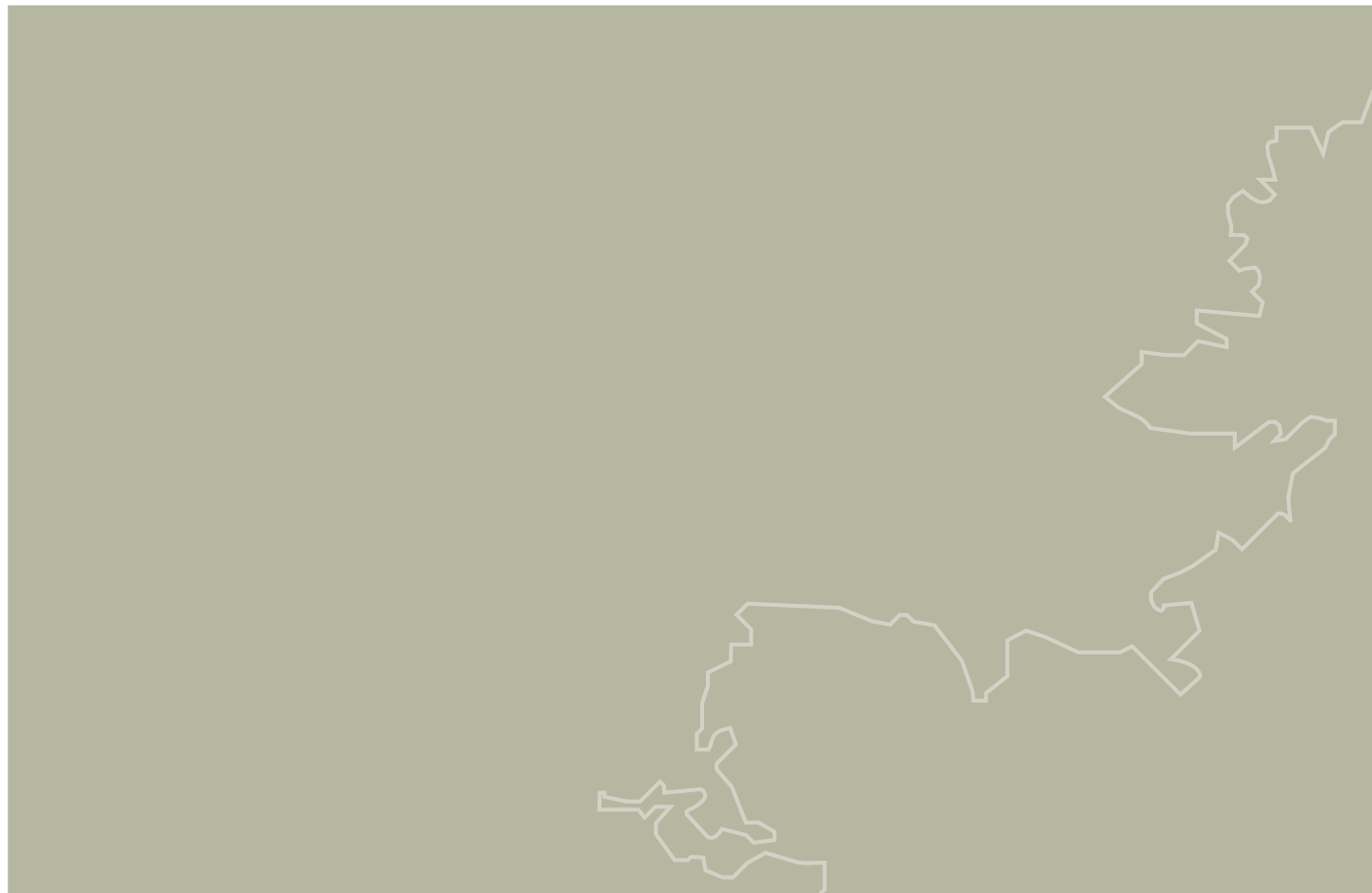

Cathaoirleach WDC

Dáta:

31/3/2009

AGUISÍNÍ

AGUISÍN I

Baill WDC in 2009

An Cathaoirleach

An tUasal Michael Farrell

Baill

An tOllamh Séamus Caulfield

An tUasal Jim Devenney

An tUasal Pat Gilmore

An Comh. Mary Hoade

An tUasal Martina Minogue

An tUasal Diarmaid Mulcahy

An tUasal Jackie Maguire

An tUasal Mary Devine O'Callaghan

An tUasal Pádraig Ó Caomhánaigh

An tUasal Helen Rochford-Brennan

An Dr Katie Sweeney

Coiste Iniúchta

An Cathaoirleach

An tUasal Martina Minogue

Baill

An tUasal Ben Bradish

An tUasal Helen Rochford-Brennan

An tUasal Michael Morley

An tUasal Ray O'Donoghue

AGUISÍN 2

Painéal Comhairleach Ciste

An Cathaoirleach

An tUasal Michael Farrell

Baill

An tUasal John Dillon

An tUasal Judy Greene

An tUasal Seán Hannick

An tUasal Colm Mac Fhionnlaoich

An tUasal John MacNamara

An tUasal Diarmaid Mulcahy

An tUasal Pádraig Ó Caomhánaigh

An Dr Katie Sweeney

AGUISÍN 3

Painéil Chomhairleacha Eile

Baill de Ghrúpa Comhairleach um Fhuinneamh Adhmaid Réigiúnach

An tUasal Richard Browne	An Roinn Cumarsáide, Fuinnimh agus Acmhainní Nádúrtha
An tUasal Pearse Buckley	Fuinneamh Inmharthana Éireann
An tUasal Philip Carr	Seirbhís Foraoiseachta na Roinne Talmhaíochta, Iascaigh agus Bia
An tUasal Peter Cafferkey	Seirbhís Foraoiseachta na Roinne Talmhaíochta, Iascaigh agus Bia
An tUasal Barry Caslin	Teagasc
An tUasal Michael Ó hÉanaigh	Comhairle Contae Dhún na nGall (an Rannóg Pobail agus Fiontair)
An tUasal Conor Lawlor	Institiúid Teicneolaíochta Shligigh
An tUasal Dóirín Graham	Rural Resource Development Ltd (Cuideachta Clare LEADER)
An tUasal Christine Hutton	Rural Generation Ltd
An tUasal Peter Keavney	Gníomhaireacht Fuinnimh na Gaillimhe
An tUasal Steven Meyen	Teagasc (Foraoiseacht)
An tUasal Fiona Ní Mhurchadha	Údarás na Gaeltachta
An tUasal Frank Conlon	Údarás na Gaeltachta
An tUasal Joe O'Carroll	Imperative Energy Ltd
An tUasal Hugo McCormick	Imperative Energy Ltd
An tUasal Geraldine O'Sullivan	Feirmeoirí Aontaithe na hÉireann (Foraoiseacht)

Baill de Ghrúpa Comhairleach Thionscal Earnáil na Cruthaitheachta

An tUasal William Golden	OÉ Gaillimh
An tUasal Geraldine Gray	Dearadhlan Liatroma (Leitrim Design House)
An tUasal Jim Keogh	Údarás na Gaeltachta
An tUasal Anton Mannering	Fóram na Meán Digiteach
An tUasal Nick Miller	Ealaíontóir
An tUasal David Power	Institiúid Ríoga Ailtirí na hÉireann (RIAI)
An tUasal Toby Scott	An tIonad um Nuálaíocht Deartha, IT Shligigh
An tUasal Ray Walsh	Fiontraíocht Éireann

AGUISÍN 4

Punann Tionscadal 2009

Project	Contae	Cineál Infheistíochta	Cur Síos
Innovative Science Ltd	Sligeach	Cothromas €200,000 (leantach)	Trealamh leighis le haghaidh saotharlanna ospidéal a phriontálann sonraí ar shleamhnáin micreascóip agus ar chaiséid fíocháin.
Proxy Biomedical Ltd	Contae na Gaillimhe	Cothromas €148,806 (leantach)	Forbairt agus déanamh ionchlannán fíocháin bhig den chéad ghlúin eile trí úsáid a bhaint as teicneolaíocht dhílsithe bhithleighis.
Zerusa Ltd	Cathair na Gaillimhe	Cothromas €25,000 (leantach)	Forbairt gléas ionrach leighis lena dhéanamh níos sábháilte, níos fusa agus níos gasta do lianna leis an gcóras soithíoch a rochtain.
Ansamed Ltd	Ros Comáin	Cothromas €17,766 (leantach)	Cuideachta dhéantúsaíochta um easbhrú gléas leighis.
Crospon Ltd	Cathair na Gaillimhe	Cothromas €6,150 (leantach)	Forbairt gléasanna íosionracha leighis faoi choinne monatóireachta, diagnóise agus teiripe ar ghalair inchríneolaíochta agus gaistreintreolaíochta.
Cambus Teo	Contae na Gaillimhe	Cothromas €150,000 (leantach)	Soláthróir domhanda réiteach micrea-chomhpháirte ardteicneolaíochta a úsáidtear i ndéanamh gléasanna íosionracha máinliachta.
Vysera Biomedical Limited	Cathair na Gaillimhe	Cothromas €200,000 (leantach)	Cuideachta threalaimh leighis a dhéanann forbairt ar tháirgí le dul i ngleic leis an nideog mhargaidh atá i mbun fáis a bhaineann le gléasanna gastraistéigeach leighis.
Amatech Ltd	Maigh Eo	Cothromas €500,000	Táirgeadh comhpháirteanna trasfhreagróra le hinleagadh r-fhas, cártaí éadadhaill agus siogairlíneí eochrach a dhéanamh.
Solas Galway Picture Palace Teoranta	Cathair na Gaillimhe	Iasacht €650,000	Forbairt pictiúrlann sainealaíne/spáis le haghaidh scannáin chultúrtha le trí scáileán, caifé, beár, cartlann ar líne agus siopa leabhar chun cultúr agus oideachas scannán a chur chun cinn.
Vivasure Ltd	Cathair na Gaillimhe	Cothromas €186,413	Feiste leighis taighde agus forbartha le haghaidh gléas dúnta soithíoch atá dírithe ar ghá neamhchomhlíonta margaidh le nósanna imeachta móra tréchaicneach coinneála, fearacht athsholáthairtí comhla aortaigh agus deisiúchán ainéaraí.
Halo Medical Ltd	Contae na Gaillimhe	Cothromas €175,000	Cuideachta sheachfhoinsithe a sholáthraíonn lánréimse seirbhísí teicniúla seachfhoinsithe do OEManna Feiste Leighis, a sainfheidhmíonn go háirithe i margadh na bhfeistí indiúscartha leighis.
System Label Ltd	Ros Comáin	Cothromas €125,000	Cuideachta phriontála lipéad
Ovagen Group Limited	Maigh Eo	Cothromas €950,000	Cuideachta bhiteicneolaíochta a rinne forbairt ar an bpróiseas um tháirgeadh uibheacha sicín saor ó ghinidíní (GF) agus éan GF i gcainníochtaí tráchtála lena n-úsáid sa tionscal cógaisíochta den chuid is mó.
Neuravi Ltd	Cathair na Gaillimhe	Equity €400,000	Dearadh, forbairt, triail chliniciúil agus tráchtálú gléis nua um baint trombais le haghaidh idirghabháil géarstróc.

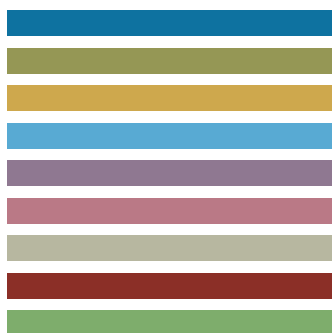
AGUISÍN 5

Costais agus Táillí Boird

Táillí Boird agus Costais Taistil agus Chothaithe in 2009		
Ainm	Táillí	Taisteal agus Cothú
An tUasal Michael Farrell	€9,800	€3,396
An tUasal Pat Gilmore	€6,533	€1,278
An tUasal Helen Rochford Brennan	€6,533	€963
An tUasal Jackie Maguire	€6,533	€443
An tUasal Diarmaid Mulcahy	€6,533	€1,094
An tOllamh Séamus Caulfield	€6,533	€569
An tUasal Martina Minogue	€6,533	€1,335
An Comh. Mary Hoade	€6,533	€2,054
An tUasal Mary Devine O'Callaghan	€6,533	€173
An tUasal Jim Devenney	€6,533	€2,357
An Dr Katie Sweeney	€6,533	€782
An tUasal Pádraig Ó Caomhánaigh	€6,533	€1,390

Costais Tuarastail agus Taistil agus Chothaithe na bPríomhoifigeach Feidhmiúcháin in 2009		
Socraítear scála tuarastail na bPríomhoifigeach Feidhmiúcháin ag leibhéal an Phríomhoifigigh (Ard) sa Státseirbhís. Ní oibríonn WDC scéim dhámhachtainí i gcoibhneas le feidhmíocht agus áirítear sochar aoisliúntais sa scála tuarastail.		
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin	Tuarastal	Taisteal agus Cothú
An tUasal Gillian Buckley (Ean-Már 09)	€28,144	€1,409
An tUasal Lisa McAllister (Aib-Nol 09)	€88,455	€4,745

RÁITEAS AIRGEADAIS 2009

CLÁR ÁBHAR

Baill de Choimisiún Forbartha an Iarthair	45
Ráiteas maidir le Freagrachtaí an Choimisiúin	46
Tuarascáil an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste	47
Ráiteas ar Rialú Inmheánach Airgeadais	49
Ráiteas ar Bheartais Chuntasaíochta	51
Cuntas Ioncaim agus Caiteachais	53
Cuntas Ioncaim agus Caiteachais Chiste Infheistíochta an Iarthair	54
Cuntas Ioncaim agus Caiteachais Chlár Forimill Thuaidh	55
Clár Comhardaithe	56
Ráiteas ar Shreabhadh Airgid	57
Nótaí leis na Ráitis Airgeadais	58

COMHALTAÍ CHOIMISIÚN FORBARTHA AN IARTHAIR 2009

Cathaoirleach

An tUasal Michael Farrell

Contae Shligigh

Comhaltaí

An tUasal Pat Gilmore

Contae na Gaillimhe Gaillimh

An tUasal Helen Rochford Brennan

Contae Shligigh

An tUasal Jackie Maguire

Contae Liatroma

An tUasal Diarmaid Mulcahy

Contae na Gaillimhe Gaillimh

An tOllamh Séamas Caulfield

Baile Átha Cliath 14

An tUasal Martina Minogue

Contae an Chláir

An Comhairleoir Mary Hoade

Contae na Gaillimhe Gaillimh

An tUasal Mary Devine O'Callaghan

Contae Ros Comáin

An tUasal Jim Devenney

Contae Dhún na nGall

An Dr Katie Sweeney

Contae Mhaigh Eo

An tUasal Pádraig Ó Caomhánaigh

Contae na Gaillimhe

Baincéirí

Banc na hÉireann, Bealach an Doirín, Contae Ros Comáin

Iniúcháirí

An tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste, Teach an Chisteáin, Caisleán Bhaile Átha Cliath

RÁITEAS MAIDIR LE FREAGRACHTAÍ AN CHOIMISIÚIN

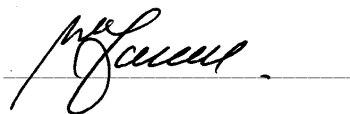
Ceanglaíonn Alt 22 den Acht um Choimisiún Forbartha an Iarthair, 1998, ar an gCoimisiún ráitis airgeadais a ullmhú i cibé foirm a cheadóidh an tAire Gnóthaí Pobail, Tuaithe agus Gaeltachta le comhthoiliú an Aire Airgeadais agus iad a chur faoi bhráid an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste lena n-íniúchadh. Agus na ráitis airgeadais seo á n-ullmhú ceanglaítear ar an gCoimisiún:

- beartais chuntasaíochta oiriúnacha a roghnú agus iad a chur chun feidhme go comhsheasmhach;
- breithiúnais agus meastacháin atá réasúnach agus stuama a dhéanamh;
- na ráitis airgeadais a ullmhú ar bhonn an ghnóthais reatha mura bhfuil an bonn sin míchuí;
- aon imeachtaí ábhartha ó chaighdeán infheidhme chuntasaíochta a nochtadh agus a mhíniú.

Dearbhaíonn na Stiúrthóirí gur chloígh siad leis na riachtanais thuas agus na ráitis airgeadais á réiteach.

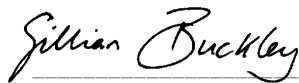
Tá an Coimisiún freagrach as leabhair chuntas chuí a choinneáil, a nochtann go réasúnta cruinn aon tráth, staid airgeadais an Choimisiúin agus a ligeann dó a chinntiú go gcomhlíonann na ráitis airgeadais Alt 22 den Acht. Tá an Coimisiún freagrach freisin as a shócmhainní a shlánchoimeád agus as bearta réasúnacha a ghlacadh d'fhonn cosc a chur le calaois agus le mírialtachtaí eile agus iad a bhrath.

Cathaoirleach:

Michael Farrell

Príomhfheidhmeannach:

Gillian Buckley

TUARASCÁIL AN ARD-REACHTAIRE CUNTAS AGUS CISTE

COIMISIÚIN FORBARTHA AN IARTHAIR

Tuarascáil an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste le cur i láthair Thithe an Oireachtais

Tá ráitis airgeadais Choimisiún Forbartha an Iarthair don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2009 iniúchta agam faoin Acht um Choimisiún an Iarthair, 1998.

Tá na ráitis airgeadais, a ullmhaíodh faoi na beartais chuntasaíochta arna leagan amach sna ráitis, comhdhéanta den Ráiteas ar Bheartais Chuntasaíochta, an Cuntas Ioncaim agus Caiteachais, Cuntas Ioncaim agus Caiteachais Chiste Infheistíochta an Iarthair, an Ráiteas Gnóthachan agus Caillteanas Aitheanta Iomlán, Cuntas Ioncaim agus Caiteachais Chiste Infheistíochta an Iarthair, Cuntas Ioncaim agus Caiteachais an Chláir Forimill Thuaidh, an Clár Comhardaithe, an Ráiteas ar Shreabhadh Airgid agus na nótaí gaolmhara.

Freagrachtaí an Choimisiúin agus an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste faoi seach

Tá an Coimisiún freagrach as na ráitis airgeadais a ullmhú de réir an Achta um Choimisiún an Iarthair, 1998 agus as rialtacht na n-idirbheart a chinntiú. Cuireann an Coimisiún na ráitis airgeadais i dtoll a chéile de réir Cleachtas Cuntasaíochta a bhfuil Glacadh Ginearálta leis in Éirinn. Tá freagrachtaí cuntasaíochta Bhaill an Choimisiúin leagtha amach sa Ráiteas maidir le Freagrachtaí an Choimisiúin.

Is í an fhreagracht atá orm na ráitis airgeadais a iniúchadh de réir cheanglas ábhartha dlí agus rialúcháin agus Caighdeán Idirnáisiúnta maidir le hIniúcháireacht (Ríocht Aontaithe agus Éire).

Tuairiscím mo thuairim maidir le cibé an dtugann na ráitis airgeadais léargas fíorcheart, de réir Cleachtais Chuntasaíochta a nGlactar Leis go Coitianta in Éirinn. Tuairiscím freisin cibé, dar liom, an raibh leabhair chuntais chuí coinnithe. Lena chois sin, deirim cibé an dtagann na ráitis airgeadais leis na leabhair chuntais.

Tuairiscím ar aon chás ábhartha nár feidhmíodh suimeanna airgid chun na gcríoch a bhí beartaithe nó sa chás nach leanann na hidirbhearta do na húdaráis a rialaíonn iad.

Tuairiscím freisin mura bhfuil an fhaisnéis agus na mínithe ar fad faighte agam agus atá riachtanach chun críocha m'iniúchta.

Scrúdaím an Ráiteas maidir le Rialú Inmheánach Airgeadais le féachaint an léirítear ann gur chomhlíon an Coimisiún an Cód Cleachtais maidir le Rialachas Comhlachtaí Stáit agus tuairiscím ar aon chás ábhartha nach ndéanann sé amhlaidh, nó más rud é go bhfuil an ráiteas míthreorach nó nach dtagann sé le faisnéis eile atá ar eolas agam de bharr na ráitis airgeadais a bheith iniúchta agam. Ní cheanglaítear orm a bhreithniú cibé an gclúdaíonn an Ráiteas maidir le Rialú Inmheánach Airgeadais gach priacal agus rialú airgeadais, ná teacht ar thuairim maidir le héifeachtacht na nósanna imeachta le priacail agus rialú.

REPORT OF THE COMPTROLLER AND AUDITOR GENERAL (Contd)

Léim faisnéis eile atá sa Tuarascáil Bhliantúil, agus breithnīm cibé an dtagann sé leis na ráitis airgeadais iniúchta. Breithnīm na himpleachtaí do mo thuarascáil má thagaim ar an eolas faoi aon rud atá, de réir cosúlachta, ina mhiráiteas nó ina neamhréireacht ábhartha leis na ráitis airgeadais.

An Bunús atá le mo Thuairim ar na Ráitis

I mbun m'fheidhme mar Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste, rinne mé m'iniúchadh ar na ráitis airgeadais de réir Caighdeán Idirnáisiúnta maidir le hIniúcháireacht (Ríocht Aontaithe agus Éire) arna n-eisiúint ag an mBord um Chleachtais Iniúcháireachta agus trí thagairt a dhéanamh do na nithe ar leith is gá a chur san áireamh i ndáil le cúrsaí bainisteoireachta agus oibriúcháin a ghabhann le comhlachtaí Stáit. Déantar scrúdú mar chuid den iniúchadh, ar bhonn tástála, ar fhianaise a bhaineann le suimeanna agus rialtacht na n-idirbheart airgeadais a chuirtear san áireamh sna ráitis airgeadais, agus leis na hidirbhearta a fhoilsítear iontu. Chomh maith leis sin, cuimsíonn an t-iniúchadh measúnacht ar na meastacháin agus ar na breitheanna suntasacha a rinneadh agus na ráitis airgeadais á n-ullmhú, agus measúnacht le féachaint an n-oireann na beartais chuntasaíochta don bhail atá ar chúrsaí an Choimisiúin, ar feidhmíodh na beartais sin ar bhealach leanúnach agus ar foilsíodh iad ar bhealach sásúil.

Phleanáil mé agus rinne mé m'iniúchadh sa chaoi is go bhfaighinn an fhaisnéis agus na mínithe ar fad a mheas mé a bheith riachtanach ionas go mbeadh leordhóthain fianaise agam a d'fhágfadh cinnteacht réasúnach ann go bhfuil na ráitis airgeadais saor ó mhiráiteas ábhartha, cibé acu calaois nó neamhrialtacht eile nó earráid is cúis leis sin. I dteacht ar mo thuairim, rinne mé meastóireacht ar a shásúla is a cuireadh faisnéis i láthair sna ráitis airgeadais san iomlán freisin.

Tuairim

Is í mo thuairim í, go dtugann na ráitis airgeadais léiriú fíor agus cothrom, de réir Cleachtas Cuntasaíochta a bhfuil Glacadh Ginearálta leis in Éirinn, ar staid ghnóthaí an Choimisiúin amhail an 31 Nollaig 2009 agus ar a n-ioncam agus a gcaiteachas don bhliain a chríochnaigh an tráth céanna.

Is í mo thuairim í, gur choimeád an Coimisiún leabhair chuí chuntais. Tá na ráitis airgeadais ag teacht leis na leabhair chuntais.

Andrew Harkness

**Le haghaidh agus thar ceann
an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste
an 26 Deireadh Fómhair 2010**

STATEMENT ON INTERNAL FINANCIAL CONTROL 2009

1. Thar ceann bhord Choimisiún Forbartha an Iarthair admhaím an fhreagracht atá orainn a chinntiú go gcothabháiltear agus go n-oibrítear córas éifeachtach de rialú airgeadais inmheánach.
2. Ní féidir leis an gcóras ach ráthaíocht réasúnach, agus ní ráthaíocht iomlán a thabhairt, go slánchoimeádtar sócmhainní, go n-údaráítear idirbhearta agus go dtaifeadtar i gceart iad agus go gcosctar earráidí ábhartha nó mírialtachtaí, nó go mbrathófaí iad i dtréimhse thráthúil.
3. Tá na nósanna imeachta seo a leanas curtha i bhfeidhm ag an mBord d'fhonn rialú airgeadais inmheánach a sholáthar:
 - i. Tá bearta glactha ag an mbord le cinntiú go bhfuil timpeallacht rialaithe chuí i bhfeidhm:
 - trí struchtúr eagraíochtúil atá mínithe go soiléir a bhunú; – le línte freagrachta sainithe; teorainneacha údaráis; scaradh dualgas agus údarás tarmligthe; trí chóras de nósanna imeachta airgeadais atá doiciméadaithe go soiléir a bhunú;
 - trí mheicníochtaí tuairiscithe don lucht Bainistíochta, don Choiste Iniúcháireachta agus don Chathaoirleach agus don Bhord a bhunú
 - ii. Tá próisis curtha ar bun ag an mBord chun fiontair ghnó a aithint agus a luacháil:
 - trí nádúr, méid agus impleachtaí airgeadais na bhfiontar a bheidh ag an gCoimisiún a aithint
 - trí mheasúnú a dhéanamh ar an dealraitheacht go dtarlóidh na fiontair a aithníodh (mionmheasúnú fiontar arna dhéanamh ag iniúcháirí inmheánacha):
 - trí obair go dlúth leis an Rialtas agus gníomhaireachtaí ábhartha le cinntiú go dtuigtear straitéis an Choimisiúin go soiléir
 - iii. Úsáideann an Coimisiún Córas Bainistíochta Airgeadais intí a chuireann ar a chumas próiseas buiséadaithe cuimsitheach a fheidhmiú, agus a chinntiú go n-aithnítear agus go scrúdaítear agus go dtugtar aghaidh ar aon athraitheas buiséadach go pras. Ullmhaítear tuarascálacha míosúla buiséid agus caiteachais don lucht bainistíochta agus don Roinn.
 - iv. Tá nósanna imeachta i bhfeidhm ag an gCoimisiún chun déileáil le himpleachtaí airgeadais mhórfhiontar gnó. Ina measc seo tá:
 - ceadú Boird do bhuiséad bliantúil;
 - sraith nósanna imeachta airgeadais oibríochtúla atá sainmhínithe go soiléir;
 - nósanna imeachta infheistíochta atá sainmhínithe go soiléir agus ceadaítear ag an mbord le haghaidh fheidhmiú Chiste Infheistíochta an Iarthair; lena n-áirítear nósanna imeachta iarinfheistíochta.
 - teorainneacha údaráithe sainmhínithe, scaradh dualgas.

RÁITEAS MAIDIR LE RIALÚ AIRGEADAIS INMHEÁNACH 2009. (Ar Lean)

- v. Sa bhliain 2009 bhí na nósanna imeachta seo a leanas i bhfeidhm ag an gCoimisiún chun monatóireacht a dhéanamh ar éifeachtacht rialaithe airgeadais inmheánach:
- a. Feidhmíocht Iniúcháireachta Inmheánach, a seachfhóinsíodh agus a oibríodh de réir an phlean oibre iniúcháireachta inmheánach anailís riosca. Rinne an Coiste Iniúcháireachta an plan iniúchta agus an anailís riosca seo a fhorhúiniú. Thuairiscigh an Fheidhmíocht Iniúcháireachta Inmheánach chun an Choiste Iniúcháireachta maidir lena hathbhreithniú caiteachais agus léirigh an tuarascáil seo tuairim an iniúchára inmheánaigh maidir le leorgacht agus le héifeachtacht chóras an rialaithe inmheánaigh airgeadais sa WDC.
 - b. Is iad na foinsí faisnéise atá ag monatóireacht agus ag athbhreithniú an Bhoird ar éifeachtúlacht an chórais:
 - obair an iniúchára inmheánaigh;
 - an coiste iniúcháireachta (a dhéanann maoirsiú ar obair an iniúchára inmheánaigh);
 - feidhmeannacht an Choimisiúin a bhfuil freagracht orthu as forbairt agus cothabháil an chreata rialaithe airgeadais; tráchttaireacht arna déanamh ag an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste ina litir bhainistíochta.
4. Athbhreithniú Bliantúil ar RialúDeimhním go ndearna an Bord athbhreithniú ar éifeachtacht na gcóras rialaithe airgeadais inmheánach sa bhliain 2009.

Arna Shíniú ag:

Cathaoirleach an WDC

Dáta: An 19 Deireadh Fómhair 2010

RÁITEAS AR BHEARTAIS CHUNTASAÍOCHTA

1. Bonn Cuntasaíochta

Ullmhaítear na ráitis airgeadais faoi mhodh fabhraithe na cuntasaíochta, seachas mar a leagtar amach thíos, agus de réir phrionsabal na cuntasaíochta a nglactar leo go coitianta faoin choinbhinsiún costais stairiúil. Glactar Caighdeán Tuairiscithe Airgeadais arna moladh ag na forais chuntasaíochta aitheanta de réir mar a dhéantar oibríoch iad.

2. Deontais Oireachtais

Tugtar cuntais sna Deontais Oireachtais ar bhonn fáiltas airgid.

3. Sócmhainní Seasta

Luaitear Sócmhainní Seasta ag a gcostas stairiúil nó a luacháil lúide dímheas carntha. Cuirtear dímheas de mhuirear ar an gcuntas ioncaim agus caiteachais ar bhonn dronnlineach, ag na rátaí a leagtar amach thíos, d'fhonn na sócmhainní a dhíscríobh, coigeartaithe le haghaidh luach iarmharach measta, le linn na saolta úsáideacha ionchais.

Daingneáin agus Feistis 15%

Ríomhairí agus IT 33%

4. Pinsin

Feidhmíonn an Coimisiún scéim pinsean sochair shainithe a mhaoinítear go bliantúil ar bhonn íoc mar a úsáidtear ó airgead atá ar fáil dó, lena n-áirítear airgead arna sholáthar ag an Roinn Gnóthaí Pobail, Tuaithe agus Gaeltachta agus ó ranníocaíochtaí a asbhaintear ó thuarastal na foirne. Léiríonn costais na bpinsean na sochair a thuill fostaithe sa tréimhse agus taispeántar iad mar ghlanchoistais ó ranníocaíochtaí pinsean na foirne a íoctar leis an Roinn de réir chomhshocraíochtaí maoinithe an Choimisiúin. Léirítear caillteanais agus gnóthachain achtúireacha de dhroim dliteanas scéime sa Mhór-Ráiteas Gnóthachain agus Caillteanas Aitheanta agus aithnítear coigeartú comhréireach sa mhéid is inghnóthaithe ón Roinn Gnóthaí Pobail, Tuaithe agus Gaeltachta. Léiríonn na dliteanais phinsin luach láithreach na n-íocaíochtaí pinsin todhchaí a shaothraigh an fhoireann go dtí seo. Léiríonn an maoiniú iarchurtha pinsin an tsócmhainn chomhfhreagrach atá le haisíoc i dtréimhsí amach anseo ón Roinn Gnóthaí Pobail, Tuaithe agus Gaeltachta.

5. Cuntas Caipitil

Léiríonn an Cuntas Caipitil luach an ioncaim gan amúchadh a úsáideadh chun críocha caipitil.

6. Ciste Infheistíochta an Iarthair

Tá an Roinn Gnóthaí Pobail, Tuaithe agus Gaeltachta tar éis tiomantas a thabhairt do chiste foriomlán €28 milliún faoin NDP 2007-2013. Nuair a cheadaíonn an Coimisiún tionscadal, tarraingítear cistí anuas ón Roinn agus eisítear iasachtaí agus infheistíochtaí chuig an bhforas ábhartha.

RÁITEAS AR BHEARTAIS CHUNTASAÍOCHTA. (Ar Lean)

7. Ioncam Infheistíochta

Déantar ioncam infheistíochta a thuilltear ar Chiste Infheistíochta an Iarthair a chreidiúnú don Chiste.

Ríomhtar ús ar iasachtaí ar bhonn comhardaithe laghdaithigh agus tugtar chuig an gcuntas loncaim agus Caiteachais é thar thréimhse an chomhaontaithe. Ní fhabhraítear ús ar iasachtaí atá i riaráiste agus ní thugtar don chuntas loncaim agus Caiteachais é ach amháin nuair a fhaightear é.

Tugtar díbhinní ar infheistíochtaí cothromais chuig an gCuntas loncaim agus Caiteachais de réir mar a fhaightear iad.

8. Infheistíochtaí Neamhluaite

Luaitear infheistíochtaí neamhluaite ag an luach cóir (sainmhínítear luach cóir mar an méid a d'fhéadfaí sócmhainn a mhalartú uirthi idir páirtithe eolacha, toilteanacha in idirbheart fad láimhe), bunaithe ar mheasúnuithe bainisteora tar éis próiseas athbhreithnithe a dhéanamh ar gach cuideachta punainne ag úsáid na gcuntas iniúchta is déanaí atá ar fáil agus cuntais bhainistíochta neasacha agus faisnéis ghnó ábhartha eile. Tá na treoirlínte a leanann an WDC chun teacht ar luachálacha de réir phrionsabal luachála Chumann Caipitil Fiontair na hEorpa agus na hÉireann. I gcás gur scoir na cúiseanna le haghaidh forálacha i leith dochrú ar luach d'fheidhm a bheith leo, freaschuirtear na forálacha sin. Sa chás go ndéanann an lucht bainistíochta measúnú ar luach infheistíochta gurb ionann é agus náid, de bharr dócmhainneachta nó eile, rinneadh na hinfeistíochtaí seo a dhíscriobh.

9. Forálacha le haghaidh Polasaí Caillteanas Iasachtaí

Déantar forálacha saineúla le haghaidh iasachtaí nuair is é breith an WDC gur mheath creidmheasacht iasachtaí gur de chineál é go bhfuil amhras tromchúiseach ann an féidir iomlán na hiasachta neamhíochta nó cuid di a ghnóthú. Is ionann méid na forála saineúla agus an méid is gá chun luach carraeireachta na hiasachta a laghdú dá luach inréadaithe glan deiridh tuartha.

10. Gnóthachain agus Caillteanais

Aithnítear gnóthachain agus caillteanais réadaithe sa Chuntas loncaim agus Caiteachais nuair a réadaítear iad.

11. Clár Forimill Thuaidh

Tionscadal atá sa Chlár Forimill Thuaidh (NPP) leis an earnáil fuinnimh in-athnuaite a fhorbairt i réigiúin tuaithe. Thosaigh an NPP in 2009. Cuireann an tAontas Eorpach (AE) 60% den mhaoiniú ar fáil agus cuireann an WDC an fuilleach 40% ar fáil.

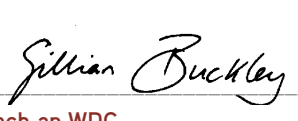

INCOME AND EXPENDITURE ACCOUNT FOR THE YEAR ENDED 31 DECEMBER 2009

COIMISIÚN FORBARTHA AN IARTHAIR	NÓTAÍ	2009 €	2009 €	2008 €	2008 €
IONCAM					
Deontas an Oireachtais	1	4,446,157		6,507,963	
Ioncam Eile		2,274		174,888	
Aistriú chuig Ciste Infheistíochta an Iarthair	8a	(2,300,000)		(3,995,362)	
Aistrithe chuig an NPP		(51,736)		-	
Aistriú ó/(go dtí) an Cuntas Caipitil	8	17,960		17,213	
Glanmhaoiniú larchurtha do Phinsin		<u>251,872</u>		<u>216,146</u>	
			2,366,528		2,920,848
CAITEACHAS					
Costais Oibriúcháin	2a		<u>2,222,898</u>		<u>2,981,717</u>
Barrachas/(Easnamh) don bhliain			143,631		(60,869)
Barrachas/(Easnamh) ag tús na bliana			(67,561)		(6,692)
Barrachas/(Easnamh) ag deireadh na bliana			<u><u>76,070</u></u>		<u><u>(67,561)</u></u>
RÁITEAS AR GHNÓTHACHAIN AGUS CAILLTEANAIS AITHEANTA IOMLÁNA			2009 €		2008 €
Barrachas/(Easnamh) don bhliain			<u>143,631</u>		<u>(60,869)</u>
Caillteanais/(Gnóthachain) ag eascairt as Dliteanais na Scéime			(20,000)		(255,000)
Athruithe ar Thoimhdí			(98,000)		-
Caillteanais/(Gnóthachain) achtúireacha ar dhliteanais phinsean			<u>(118,000)</u>		<u>(255,000)</u>
Coigeartuithe ar mhaoiniú pinsean iarchurtha			118,000		255,000
Gnóthachain /(Caillteanais) aitheanta iomlán don bhliain			<u><u>143,631</u></u>		<u><u>(60,869)</u></u>

Is cuid de na ráitis airgeadais seo iad, an ráiteas aar bheartais chuntasaíochta agus na nótaí 1 go 12.

Michael Farrell:
Cathaoirleach an WDC

Gillian Buckley:
Príomhfheidhmeannach an WDC

CUNTAS IONCAIM AGUS CAITEACHAIS CHISTE INFHEISTÍOCHTA AN IARTHAIR DON BHLIAIN DAR CRÍOCH AN 3¹ NOLLAIG 2009

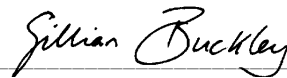
CISTE INFHEISTÍOCHTA AN IARTHAIR	NÓTAÍ	2009 €	2009 €	2008 €	2008 €
IONCAM					
Aistriú ón gCoimisiún		2,300,000		3,995,362	
Ús Tuillte		434		10,907	
Ioncam ón gCiste Infheistíochta		654,610		415,722	
Táillí Comhshocraíochta/Bainistíochta		24,477		17,471	
			2,979,520		4,439,462
LAGHDÚ / (MÉADÚ) AR SHOLÁTHAR I LEITH INFHEISTÍOCHTA			450,723		(6,328,942)
			3,430,243		(1,889,480)
Méadú/(Laghdú) ar an gCiste			16,626,639		18,516,119
Iarmhéid an chiste ag deireadh na bliana			20,056,882		16,626,639
Iarmhéid an chiste ag deireadh na bliana					

Is cuid de na ráitis airgeadais seo iad, an ráiteas ar bheartais chuntasaíochta agus na nótaí 1 go 12.

Michael Farrell:
Cathaoirleach an WDC

Gillian Buckley:
Príomhfheidhmeannach an WDC

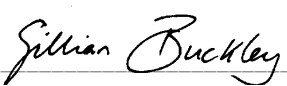

NORTHERN PERIPHERY PROGRAMME INCOME AND EXPENDITURE ACCOUNT FOR THE YEAR ENDED 31 DECEMBER 2009

AN CLÁR FORIMILL THUAIDH (NPP)	NÓTAÍ	2009 €	2009 €	2008 €	2008 €
IONCAM					
Aistriú ón gCoimisiún		51,736		-	
Deontas an AE		<u>77,605</u>		<u>-</u>	
			129,341		-
CAITEACHAS	2b		<u>(129,341)</u>		<u>-</u>
Méadú/(Laghdú) ar NPP			-		-
Iarmhéid an chláir ag tús na bliana			<u>-</u>		<u>-</u>
Iarmhéid an chláir ag deireadh na bliana			<u>-</u>		<u>-</u>

Is cuid de na ráitis airgeadais seo iad, an ráiteas ar bheartais chuntasaíochta agus na nótaí 1 go 12.

Michael Farrell:
Cathaoirleach an WDC

Gillian Buckley:
Príomhfheidhmeannach an WDC

AN CLÁR COMHARDAITHE AMHAIL AN 3^I NOLLAIG 2009

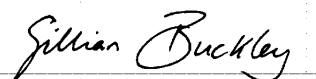
	NÓTAÍ	2009 €	2008 €
SÓCMHAINNÍ SEASTA			
Sócmhainní Inláimhsithe	4	21,356	39,316
SÓCMHAINNÍ AIRGEADAIS		<u>20,056,882</u>	<u>16,626,639</u>
		<u>20,078,238</u>	<u>16,665,955</u>
SÓCMHAINNÍ REATHA			
Cuntas Reatha Bainc		118,080	166,165
Féichiúnaithe	6	<u>83,414</u>	<u>8,503</u>
		201,495	174,668
DLITEANAIS REATHA			
Creidiúnaithe	7	<u>(125,426)</u>	<u>(242,229)</u>
GLANSÓCHMHAINNÍ REATHA		<u>(76,069)</u>	<u>(67,561)</u>
Líon Iomlán na Sócmhainní Lúide Dlíteanaís Reatha Roimh Phinsin		20,154,307	16,598,394
Maoiniú larchurtha Pinsin		1,900,000	1,500,000
Dlíteanaís Phinsin		(1,900,000)	(1,500,000)
Sócmhainní Iomlána Lúide Dlíteanaís Reatha		<u><u>20,154,307</u></u>	<u><u>16,598,394</u></u>
ARNA MAOINIÚ AG:			
Ciste Infheistíochta		20,056,882	16,626,639
An Clár Forimill Thuaidh (NPP)		0	-
Cuntas Ioncaim agus Caiteachais		(76,070)	(67,561)
Cuntas Caipitil	8	21,356	39,316
		<u><u>20,154,307</u></u>	<u><u>16,598,394</u></u>

Is cuid de na ráitis airgeadais seo iad, an ráiteas ar bheartais chuntasaíochta agus na nótaí 1 go 12.

Michael Farrell:
Cathaoirleach an WDC

Gillian Buckley:
Príomhfheidhmeannach an WDC

RÁITEAS FAOI SHREABHADH AIRGID AMHAIL AN 3I NOLLAIG 2009

RÉITEACH AN BHARRACHAIS/(EASNAIMH) GO DTÍ SREABHADH AIRGID Ó GHNÍOMHAÍOCHTAÍ OIBRIÚCHÁIN

	2009	2008
Barrachas/(Easnamh) don bhliain (lena n-áirítear an NNP)	143,631	(60,869)
Dímheas	22,205	26,051
Caillteanais ar dhiúscairt sócmhainní	755	-
Aistriú chuig cuntas caipitil	(17,960)	(17,213)
(Laghdú)/Méadú ar Réamhíocaíochtaí	(74,911)	29,657
Méadú/(Laghdú) ar Chreidiúnaithe agus Fabhruithe	(116,804)	56,165
Insreabhadh airgid tirim ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin	(43,085)	33,791
Caipiteal		
Cistí chun sócmhainní seasta a fháil	(5,000)	(8,838)
Glan-insreabhadh Airgid	(48,085)	24,953

RÉITEACH GLUAISEACHTAÍ IN IARMHÉIDEANNA AIRGID

	2008	GLUAISEACHT	2009
Cuntas Reatha Bainc	166,160	(48,156)	118,004
Mionairgead	5	71	76
	166,165	(48,085)	118,080

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

1. IONCAM DEONTAIS

	NÓTAÍ	2009 €	2008 €
Deontas Oibriúcháin*	2,146,157	2,538,962	
Lúide aisíocaíocht leis an Roinn maidir le 2008	–	2,146,157	2,512,601
		<u>2,300,000</u>	<u>3,995,362</u>
		<u>4,446,157</u>	<u>6,507,963</u>

* Taispeántar an Deontas Oibríochta glan ar ranníocaíochtaí pinsin.

2a. COSTAIS OIBRIÚCHÁIN

	NÓTAÍ	2009 €	2008 €
Tuarastail (lena n-áirítear PRSI an fhostóra)	2d	980,777	1,018,785
Taisteal agus Cothú na gComhaltaí Foirne		95,722	112,435
Costais Phinsin		251,872	216,146
Oiliúint agus Forbairt		26,627	45,361
Caidreamh Poiblí (feachtas LookWest a áireamh) (i)		79,044	74,604
Táillí Gairmiúla (feachtas LookWest a áireamh)		174,976	514,552
Táillí Gairmiúla – Ciste Infheistíochta an Iarthair		52,323	40,087
Baill den Bhord			
Taisteal agus Cothú	2c	15,834	23,621
Táillí	2c	81,667	86,451
Cruinnithe agus Seimineáir		34,053	47,268
Fochoistí an Bhoird/Painéil Chomhairleacha			
Taisteal agus Cothú		3,727	4,650
Priontáil agus Dearadh		43,068	83,655
Costais Oifige		12,202	27,079
Soilse agus Teas		3,460	5,694
Deisiúcháin agus Cothabháil		39,717	58,120
Árachas		8,876	9,002
Táille Iniúchta		11,500	11,500
Cuntasaíocht agus iniúchadh inmheánach Iniúchadh		14,775	55,623
Fógraíocht, Margaíocht agus Suibscríbhinní			
(feachtas LookWest san áireamh)	(ii)	230,094	490,417
Teileachumarsáid		36,624	29,337
Dímheas		22,205	26,051
Costais Éagsúla		3,000	1,279
Cailleadh ar Dhiúscairt		755	–
		<u>2,222,898</u>	<u>2,981,717</u>

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (Ar Lean)

2b. COSTAIS OIBRIÚCHÁIN

- CLÁR FORIMILL THUAIDH

	NÓTAÍ	2009 €	2008 €
Taisteal agus Cothú – Baill Foirne		5,225	–
Táillí Gairmiúla		58,339	–
Cruinnithe agus Seimineáir	(b)	2,114	–
Priontáil		480	–
Cothabháil IT		413	–
Pánna agus Tuarastail		49,801	–
Cur chun Cinn agus Foilseacháin		3,071	–
Costais Oifige		9,898	–
		129,341	–

(i) Bhí laghdú suntasach ar tháillí gairmiúla le sonrú i rith na bliana. Ba é ba mhó ba chúis leis seo laghdú ar thacaíocht ghairmiúil i dtaighde agus i ndearadh cruthaitheach. Thacaigh gníomhaíochtaí taighde agus deartha ó bhlianta roimhe seo le gníomhaíochtaí leantacha an WDC in 2009, i ndáil leis an Straitéis um Fhuinneamh Adhmaid agus le tionscnamh LookWest.ie i measc na gceann is mó.

(ii) Laghdaíodh go suntasach an méid caiteachais ar fhógraíocht agus ar mhargaíocht trí fheachtas LookWest.ie ag leibhéal náisiúnta. Ba ar phobail Diaspóra na hÉireann, sa RA agus i SAM go príomha, ar dhírigh tionscnamh LookWest.ie in 2009.

2c. TÁILLÍ AGUS CAITEACHAIS BHALL DEN BHORD

	Táillí 2009 €	Taisteal agus Cothú 2009 €
An tOllamh Séamas Caulfield	6,533	569
An tUasal Jim Devenney	6,533	2,357
An tUasal Mary Devine O'Callaghan	6,533	173
An tUasal Michael Farrell	6,533	3,396
An tUasal Pat Gilmore	6,533	1,276
An Comhairleoir Mary Hoade	6,533	2,054
An tUasal Jackie Maguire	6,533	443
An tUasal Martina Minogue	6,533	1,335
An tUasal Diarmaid Mulcahy	6,533	1,094
An tUasal Paraic Ó Caomhanaigh	6,533	1,390
An tUasal Helen Rochford Brennan	6,533	963
An Dr Katie Sweeney	6,533	782

2d. TUARASTAL AN CEO

Socraítear scála tuarastail na bPríomhoifigeach Feidhmiúcháin ag leibhéal an Phríomhoifigigh (Ard) sa Státseirbhís. Ní oibríonn an WDC scéim dámhachtainí i gcoibhneas le feidhmíocht agus áirítear sochar aoisliúntais sa scála tuarastail.

	Táillí 2009 €	Taisteal 2009 agus Cothú €
An tUasal Gillian Buckley (Ean-Már 09)	28,144	1,409
An tUasal Lisa McAllister (Aib-Nol 09)	88,455	4,745

2e. TOBHACH PINSIN

Baineadh €52,287 ó bhaill foirne chun íoc as an tobhach pinsin agus íocadh an tsuim sin leis an Roinn Gnóthaí Pobail, Tuaithe agus Gaeltachta.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (Ar Lean)

3. ÁITRIBH

Is tionónta iad Coimisiún Forbartha an Iarthair i dTeach Dillon, foirgneamh le Comhairle Contae Ros Comáin. Tá comhaontú léasa idir an Chomhairle Contae agus Oifig na nOibreacha Poiblí á thabhairt chun críche faoi láthair. Tuigtear go n-íocfaidh Oifig na nOibreacha Poiblí an cíos thar ceann an Choimisiúin.

4. SÓCMHAINNÍ SEASTA

	2009 €	2008 €
Costas/Luacháil amhail an 1 Eanáir	163,197	154,390
Breiseanna sa Bhliain	5,100	8,838
Diúscairt	(7,801)	(31)
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig	160,496	163,197
Dímheas Carntha	123,881	97,861
Muirear don tréimhse	22,205	26,051
Diúscairt	(6,946)	(31)
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig	139,140	123,881
Glanluach Leabhar amhail an 31 Nollaig	21,356	39,316

5a. SÓCHMHAINNÍ AIRGEADAIS

NÓTAÍ

		2009 €	2008 €
Infheistíochtaí Cothromais	5b	12,782,524	9,982,166
Iasachtaí	5b	7,160,543	6,494,372
Cistí arna gceangal le haghaidh infheistíochta		78,814	57,925
Iarmhéid ar fáil le haghaidh athinfheistíochta		35,001	92,176
		20,056,882	16,626,639

5b. INFHEISTÍOCHTAÍ AGUS IASACHTAÍ COTHROMAIS

	2009 €	2008 €
Costas		
Luach Tosaigh amhail an 1 Eanáir	23,561,691	18,231,689
Breiseanna	3,734,135	5,746,314
Diúscairt/Aisíocaíochtaí/Díscríobh	(3,394,769)	(1,055,917)
Costas Deiridh amhail an 31 Nollaig	28,591,454	28,252,088
Soláthar le haghaidh Laghdú ar Luach		
Iarmhéid Tosaigh amhail an 1 Eanáir	11,775,550	6,274,726
Gluaiseacht i Soláthar	(3,127,163)	5,500,824
Iarmhéid Deiridh	8,648,387	11,775,550
Luacháil Deiridh amhail an 31 Nollaig	19,943,067	16,476,538
Cothromas		
Iasachtaí	12,782,524	9,982,166
	7,160,543	6,494,372
	19,943,067	16,476,538

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (Ar Lean)

6. FÉICHIÚNAITHE

	2009 €	2008 €
Réamhíocaíochtaí	5,809	8,503
Infhaighte ó Dheontas an NPP	77,605	–
	<u>83,414</u>	<u>8,503</u>

7. CREIDIÚNAITHE

	2009 €	2008 €
Fabhruithe	125,426	242,229
	<u>125,426</u>	<u>242,229</u>

8. CUNTAS CAIPITIL

	2009 €	2009 €	2008 €	2008 €
Iarmhéid amhail an 1 Eanáir		39,316		56,529
Aistriú ón gCuntas Ioncaim agus Caiteachais:				
Cistí arna leithroinnt chun Sócmhainní Seasta a Fháil	5,000		8,838	
Caillteanais ar Dhiúscairt	(755)		–	
Méid amúchta de réir dímheas sócmhainne	<u>(22,205)</u>	<u>–</u>	<u>(26,051)</u>	
		(17,960)		(17,213)
		<u>21,356</u>		<u>39,316</u>

Chuir an Coimisiún sócmhainní le haghaidh fáiltais de luach €100 de láimh le linn na bliana agus leithdháil siad €5,000 sa bhreis d'fhonn breiseanna Caipitiúla a fháil.

9. CEANGALTAIS AMACH ANSEO

	2009	2008
Ceangaltais Tosaigh	4,139,704	5,980,000
Faomhadh	2,236,150	3,906,018
Dídhílsiú	(2,044,194)	–
Íoc Amach	(3,734,135)	(5,746,314)
Ceangaltais Deiridh	<u>597,525</u>	<u>4,139,704</u>

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (Ar Lean)

10. COSTAIS PHINSIN

a) Scéim Phinsin

Baineann scéimeanna sainithe sochair aoisliúntais le baill foirne Choimisiún Forbartha an Iarthair (WDC). Déantar sochair a mhaoiniú ar bhonn tairbhí “íoc mar a úsáidtear” agus ní choinnítear aon sócmhainní i leith dlíteanais fhabhráithe pinsin bhaill foirne an WDC. Tá na torthaí a leagtar amach thíos bunaithe ar luacháil achtúireach na ndlíteanas i leith bhaill foirne an WDC amhail an 31 Nollaig 2009.

Thug achtúire cáilithe neamhspleách faoin luacháil seo ar mhaithe leis an gcaighdeán cuntasaoíochta, **Caighdeán um Thuairisciú Airgeadais Uimhir 17 – Sochair Scoir** (FRS 17).

I measc na bpríomhthoimhdí airgeadais a úsáideadh bhí:

	Amhail an 31/12/09	Amhail an 31/12/08	Amhail an 31/12/07
Ráta Lascaine	5.50%	5.50%	5.50%
Ráta Ionchais an Mhéadaithe ar Thuarastal	4.00%	4.00%	4.00%
Ráta an Mhéadaithe ar Íocaíocht Pinsin	4.00%	4.00%	4.00%
Boilsciú	2.00%	2.00%	2.00%

b) Glanmhaoiniú larchurtha um Pinsin sa bhliain

	2009 €	2008 €
Maoiniú inghnóthaithe maidir le costais phinsin na bliana reatha	251,872	216,146
Deontas Stáit a caitheadh le pinsin a íoc	–	–
	<u>251,872</u>	<u>216,146</u>

c) Anailís ar Chostais Iomlána Phinsin a Mhuirearaítear ar Chaiteachas

	2009 €	2008 €
Costais Reatha Seirbhíse Reatha	210,000	190,000
Ús ar Dhlíteanais Scéimeanna Pinsin	80,000	55,000
Ranníocaíochtaí Fostaithe	(38,128)	(28,854)
	<u>251,872</u>	<u>216,146</u>

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (Ar Lean)

e) Gluaiseacht i nGlandlitanais Phinsin i rith na Bliana Airgeadais

	2009 €	2008 €
Glandlitanas na Scéime Pinsin amhail an 1 Eanáir	1,500,000	1,000,000
Costas Reatha Seirbhíse	210,000	190,000
Costais Úis	80,000	55,000
Caillteanais/(Gnóthachain) Achtúireacha	118,000	255,000
Sochair a Íocadh sa Bhliain	(8,000)	–
Glandlitanas Pinsin amhail an 31 Nollaig	1,900,000	1,500,000

f) Stair na ndlitanas scéime agus caillteanais/(gnóthachain)

	2009 €	2008 €	2007 €	2006 €
Suim	1,900,000	1,500,000	1,000,000	900,000
Caillteanais/(Gnóthachain) ar Dhlitanais Scéime				
Suim	20,000	255,000	(115,000)	(125,000)
Céatadán de luach láithreach na ndlitanas scéime	1%	17%	(11%)	(14%)

An tSuim Iomlán Aitheanta sa Ráiteas ar Ghnóthachain agus Caillteanais Aitheanta Iomlána

Is é atá i gceist le maoiniú iarchurtha pinsin an tsócmhainn chomhfhreagrach a ghnóthófar i dtreimhsí amach anseo	118,000	255,000	(115,000)	(125,000)
Céatadán de luach láithreach na ndlitanas scéime	6%	17%	(11%)	(14%)

g) Meánionchas saoil de réir na dtáblaí básmhairachta a úsáidtear leis na dlitanais phinsin a shocrú

	2049 €	2029 €	2009 €	2008 €
Meánionchas saoil a úsáidtear le dlitanais a shocrú				
Fear 65 bliain d'aois	22	22	22	18
Bean 65 bliain d'aois	25	25	25	22

11. LEASANNA BALL DEN CHOIMISIÚN

Ghlac an Coimisiún nósanna imeachta de réir an Chóid Chleachtais um Rialú Comhlachtaí Stáit i ndáil le nochtadh leasanna ag baill den Choimisiún, agus cloíodh leis na nósanna imeachta le linn na bliana.

12. CEADÚ AN BHOIRD

Cheadaigh Bord Choimisiún Forbartha an Iarthair na Ráitis Airgeadais seo an 19/10/2010.

the 1990s, the number of people in the world who are under 15 years of age has increased from 1.1 billion to 1.5 billion, and the number of people aged 65 and over has increased from 0.5 billion to 0.7 billion (United Nations 1999).

There are a number of reasons why the world population is growing so rapidly. One of the main reasons is that the number of children born to each woman has increased. This is due to a number of factors, including improved medical care, increased access to contraception, and a shift in cultural values. In many parts of the world, children are now seen as a source of labour and income, rather than as a burden.

Another reason for population growth is that people are living longer. This is due to a number of factors, including improved medical care, better nutrition, and a shift in cultural values. In many parts of the world, people are now living longer than ever before. This is due to a number of factors, including improved medical care, better nutrition, and a shift in cultural values.

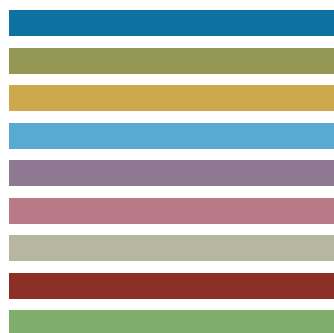
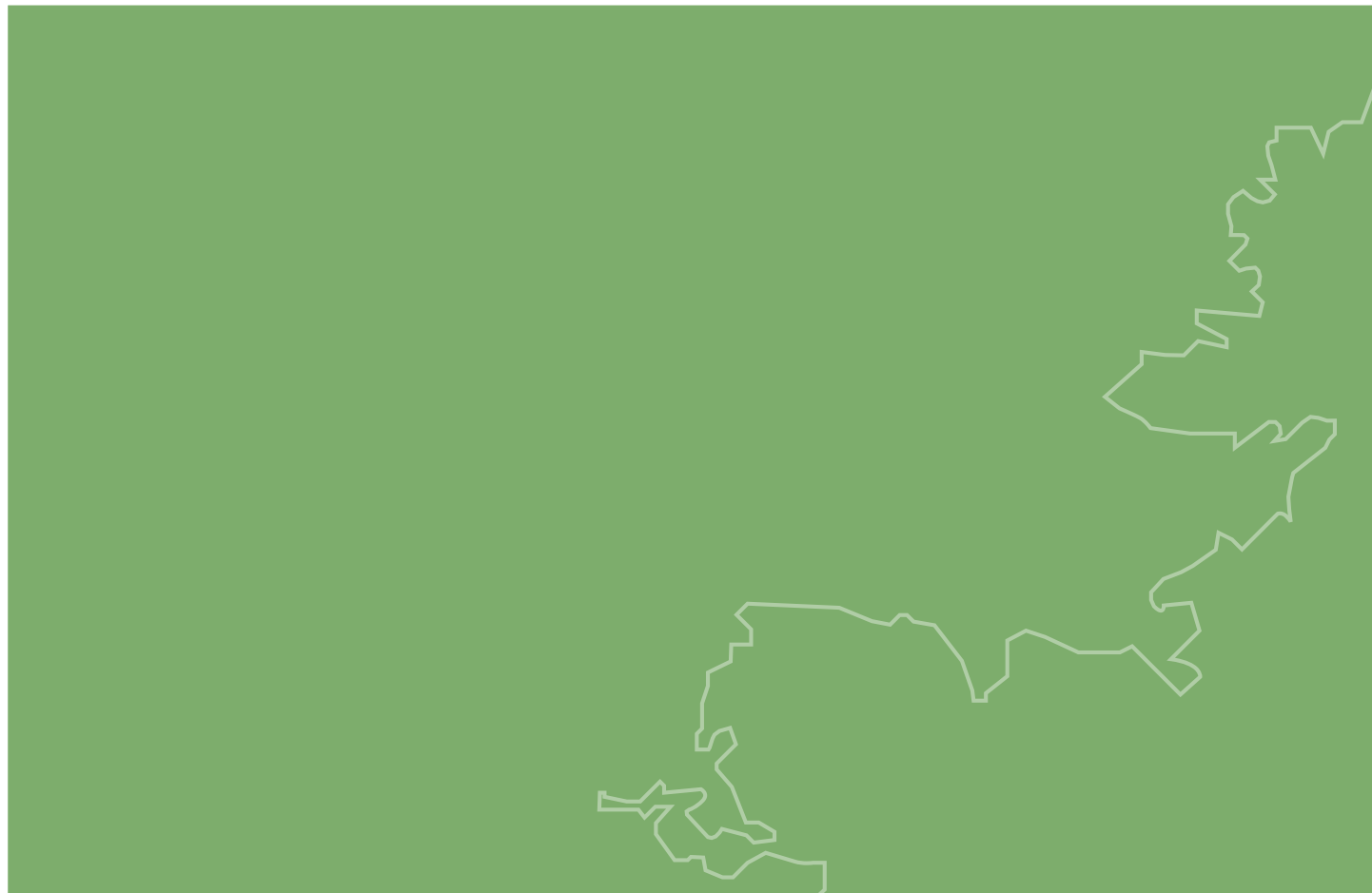
There are a number of challenges that the world faces as a result of population growth. One of the main challenges is that there is not enough food to feed everyone. This is due to a number of factors, including limited arable land, water scarcity, and a shift in dietary preferences. In many parts of the world, people are not getting enough to eat, and this is leading to a number of health problems.

Another challenge is that there is not enough housing for everyone. This is due to a number of factors, including limited land, a shift in cultural values, and a lack of investment in housing. In many parts of the world, people are living in slums, and this is leading to a number of health and social problems.

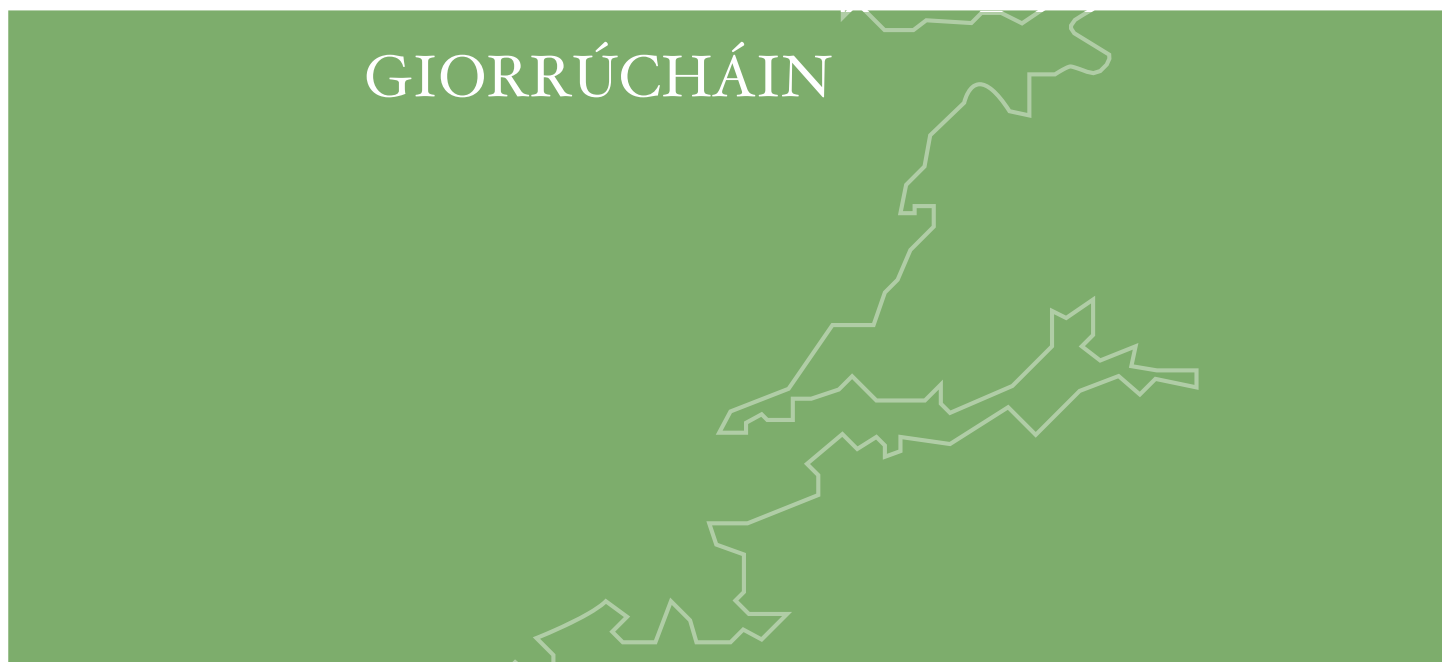
There are a number of ways that the world can address these challenges. One way is to improve agricultural production. This can be done by using better farming techniques, increasing the amount of land that is used for agriculture, and improving the distribution of food. Another way is to improve housing. This can be done by building more houses, improving the quality of existing houses, and improving the distribution of housing.

There are a number of other ways that the world can address these challenges. One way is to improve education. This can be done by increasing the number of schools, improving the quality of education, and increasing the number of people who are educated. Another way is to improve health care. This can be done by increasing the number of hospitals, improving the quality of health care, and increasing the number of people who have access to health care.

There are a number of other ways that the world can address these challenges. One way is to improve the environment. This can be done by reducing pollution, protecting forests, and improving the quality of the air and water. Another way is to improve the economy. This can be done by increasing the number of jobs, improving the quality of the economy, and increasing the number of people who are employed.

GIORRÚCHÁIN

GIORRÚCHÁIN

CER	An Coimisiún um Rialáil Fuinnimh
CSO	An Phríomh-Oifig Staidrimh
FAP	Painéal Comhairleach an Chiste
FTE	Coibhéis Lánaimseartha
ICT	Teicneolaíocht Fáisnéise agus Cumarsáide
INTERREG	Tionscnamh an Aontais Eorpaigh le haghaidh comhoibriú trasteorann, trasnáisiúnta agus idir-réigiúnach
NDP	An Plean Forbartha Náisiúnta
NIRSA	An Institiúid Náisiúnta um Anailís Réigiúnach agus Spásúil
NSS	Straitéis Spáis Náisiúnta
RASLRES	Cur Chuige Réigiúnach le Réitigh Fuinnimh In-athnuaite a Spreagadh
RDP	An Clár um Fhorbairt Tuaithe
SMEanna	Fiontair Bheaga agus Mheánmhéide
WDC	Coimisiún Forbartha an Iarthair
WIF	Ciste Infheistíochta an Iarthair

Coimisiún Forbartha an Iarthair
Teach Diolúin, Bealach an Doirín,
Contae Ros Comáin, Éire.

Guthán: +353 (0) 94 9861441

Facs: +353 (0) 94 9861443

Ríomhphost: info@wdc.ie

Suíomhanna Gréasáin: www.wdc.ie www.LookWest.ie